

Erasmus+

**AB ÜLKELERİNDE CİNSEL DOKUNULMAZLIK SUÇLARINDAN
HÜKÜM ALAN YETİŞKİNLERİN REHABİLİTASYONUNDA UYGULANAN
MÜDAHALE YÖNTEMLERİ PROJESİ**

PROJE KİTAPÇIĞI

**AB ÜLKELERİNDE CİNSEL DOKUNULMAZLIK SUÇLARINDAN HÜKÜM ALAN YETİŞKİNLERİN
REHABİLİTASYONUNDA UYGULANAN MÜDAHALE YÖNTEMLERİ PROJESİ**

PROJE KİTAPÇIĞI

Sürelî Yayın

Proje Kitapçığı

Antalya Denetimli Serbestlik Müdürlüğü Yayınıdır.

Yayın Sahibi

Antalya Denetimli Serbestlik Müdürlüğü Adına
Kurum Müdürü Mesut ÖZTÜRK

Yayın Kurulu

Mesut Öztürk
Serap ERDEN
Yılmaz KOCA
İsmail Hakkı ERGUN

Katkı Sağlayanlar

Doç. Dr. Seda BAYRAKTAR, Dr. Öğr. Üyesi Ece Varlık ÖZSOY, Fahriye BİÇER,
Ahmet AKBULUT, Himmet ÖZTÜRK, Miray DUGAN, Mustafa AKGÖL,
Bilge ARSLAN AVCU, Hatice BALTA, Kadriye BALIKCI, Candan KAŞ, Cem KARAKAŞ,
İlhan GÜNGÖR, Mehmet CAMUZCU

Basım Yılı

Eylül 2019

Grafik

Ali NARMAN

Baskı

Kutlu&Avcı Ofset

Muratpaşa, Emrah Cd. No:17, 07010 Muratpaşa/Antalya
Tel: 0 242 346 85 85
www.kutluavci.com.tr

“Erasmus+ Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir. Ancak burada yer alan görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz.”

“Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein”

İÇİNDEKİLER

I. BÖLÜM - İNGİLTERE EĞİTİM FAALİYETLERİ..... 5

İngiltere Denetimli Serbestlik Hizmetleri	7
Cinsel Dokunulmazlık Suçlarına Yönelik Yaklaşımların Ortaya Çıkışındaki Tarihsel Süreç	9
Risk Değerlendirme	10
İyi Yaşamlar Modeli	11
Risk, İhtiyaçlar ve Tepki (Rnr) Modeli	12
Cinsel Bağımlılık Modeli	12
Farmakolojik Müdahale Yöntemi	13
Çok Faktörlü Modeller	13
Meslek Elemanlarına Yönelik Tükenmişlik ve Psikolojik İlk Yardım	13
Londra Ulusal Denetimli Serbestlik Servisi ...	14
I. Bölüme İlişkin Öneri ve Değerlendirmeler 16	

II. BÖLÜM - ALMANYA EĞİTİM FAALİYETLERİ ... 19

Genel Bakış Kavramlar Ve Hedefler	19
Bavyera Eyaleti Denetimli Serbestlik Müdürlüklerinde Cinsel Suça veya Şiddete Bulaşmışlara Yönelik Sosyal Terapi ve Yatılı Tedavi Yöntemleri	20
Cinsel Suçlarda Bilirkişilik	22
Güvenilirlik Raporu Değerlendirme Kriterleri	22
Raporda Esas Alınan Konular	23
Görüşme Süreçleri	23
Ailede Cinsel Sosyalleşim	24
Cinsel Yaşam Öyküsü	24
Frankfurt Denetimli Serbestlik Müdürlüğü Cinsel Suçlar Masası	25
Cinsel Suç Kategorileri (Alman Ceza Hukukuna Göre)	26
Cinsel Saldırı Suçlarının Oluşumundaki Etkenler (Finkelhor Kuramı)	26
Çocuk İstismarı (Pedofil) Tipleri	27
Cinsel Taciz ve Tacavüz Tipleri	28

Güvenlik Yönetim Sisteminin Amaçları (Cinsel Suç Masası)	30
Güvenlik Yönetim Sisteminin Çalışma Şekli ..	30
Suç Odaklı Görüşme Yapılması	31
Suçlularda Gözlenen Kaçınma Stratejileri ..	31
Bilimsel Veri Toplama Formu Static-99	31
Danışmanlık ve Denetim Sisteminin Belirlenmesi	34
Kategori 1	34
Kategori 2	34
Kategori 3	34
Kategori 4	34
Danışmanlık Görevleri	35
Vaka Örneği	35
Bilimsel Veri Toplama Formu Acute - 2007 ..	36
Vaka Toplantı Protokolü	37
Suçun Tekrarlanabileceğinin Göstergeleri ..	38
Özdenetiminin Artırılması	38
Diğer Kurumlarla Kooperasyon	38
Danışmanlık Çalışmalarının Önemli Yönleri ..	39
Danışmanlık Hizmetinin İlkeleri	39
Cinsel Suçlara Yönelik Gelişmeler ve Davranış Denetimi	39
Toplumsal Gelişmeler	39
Cinsel Suçların Bilimsel Olarak Ele Alınma Süreci	40
Tedavi Yöntemlerinin Hedefleri	40
Kurs-Programı Katılımcı Grafiği	41
Kurs Programının İçerikleri	41
Kurs Uygulaması	42
Kurs Risk Yönetimi	42
Kurs Hizmet İçi Eğitim/ İleri Eğitim	43
Förderung Der Bewahrungshilfe İn Hessen E.v. (Cinsel Suçlularda Terapi Veren Sivil Toplum Kuruluşu)	43
Suç Odaklı Görüşmenin Terapi Basamakları ..	44
Mannerzentrum (Erkek Soruları Merkezi) ...	45
II. Bölüme İlişkin Öneri ve Değerlendirmeler ..	47

GİRİŞ

GİRİŞ

Bu kitapçık, Erasmus+ Programı kapsamında KA1 Yetişkin Eğitimi Personeli Hareketliliği başlığında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen “AB Ülkelerinde Cinsel Dokunulmazlık Suçlarından Hüküm Alan Yetişkinlerin Rehabilitasyonunda Uygulanan Müdahale Yöntemleri” adındaki projemizin eğitim faaliyetleri sonucunda edinilen bilgi, deneyim ve izlenimlerin ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla paylaşılması ve söz konusu projemizin yaygınlaştırılması amacıyla hazırlanmıştır. Kitapçıkta proje kapsamında İngiltere’nin Londra şehrinde ve Almanya’nın Frankfurt şehrinde düzenlenen yapılandırılmış eğitim faaliyetleri ile Avrupa ülkelerinde cinsel suçluların rehabilitasyonuna ilişkin yaklaşımlar, uygulanan programlar ve yeni yöntem ve uygulamalar hakkında bilgiler yer almaktadır.

Kitapçık İngiltere eğitim faaliyeti ve Almanya eğitim faaliyeti olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır.

I. BÖLÜM

İNGİLTERE EĞİTİM FAALİYETİ

(LONDRA, 2019)

ingiltere yargı sisteminde cinsel dokunulmazlık suçu dahil diğer suçlarda gözüaltı süresi 24 saattir. Fakat maksimum iki kez 6'şar saat olmak üzere en fazla 36 saate kadar uzatılabilmektedir. Cinsel suç mağduru fiziki olarak ağır durumda ise (örneğin hayati tehlikenin bulunması) gözüaltı süresi uzatılabilmektedir. Cinsel suçlar İngiltere'de ayrı bir sürece tabi tutularak Kraliyet (En üst mahkeme) mahkemesinde incelenmekte ve kısa süre içinde sonuçlandırılmaktadır. Eğer suç toplumda infial oluşturan bir suç ise (cinsel saldırı, tecavüz) direk bu mahkeme tarafından yargılaması yapılmaktadır.

Çarpıcı olan noktalardan biri ise sanık ve mağdur birbirini tanımyorsa ceza daha ağırlaştırılmış şekilde verilmektedir. Çünkü bunun daha ağır bir psikopatolojiye işaret ettiğı için daha üst sınırdan ceza alması gerektiğı düşünölmektedir. Mağdurun tanıdık olması hafifletici bir sebep değıl fakat tanımyorsa ağırlaştırıcı sebep olarak değıerlendirilmektedir. Soruşturma sürecinde iddianameyi savcılık hazırlayıp davayı açmaktadır. Hukuk eğitimi almış herhangi biri soruşturmada savcı olarak görevlendirilebilmektedir.

Cinsel saldırı suçlarında;

- Kişi tedavi olmak istemezse tedavi edilemez.
- Sanığın 50.000 Paund güvence bedeli yatırması halinde tutuklanma tedbiri uygulanmamaktadır. Gözaltında 2 gün kaldıktan sonra mahkemeye çıkarılmaktadır.
- Yargılama aşamasında mahkeme İddianamedeki delillerle yetinmekte delil toplama işlemi yapmamaktadır.
- En basit cinsel suçtan (penetrasyon içermeyen) en ağırına (penetrasyon içeren) kadar sanık ve mağdurun ifadesi sesli ve görüntülü olarak kaydedilmektedir. Mahkemedeki yargılama sırasında mağdur için özel tedbirler alınmaktadır. Bu tedbirler perde arkasında veya video ile ifade vermek (kişi mahkemede ifade veremeyecek durumda ise kullanılmak üzere) ve özel izin (savunmanın çapraz sorgu hakkının engellenmemesi adına hekim raporu doğrultusunda) ile önceden alınan ifadelerin kullanılması gibi tedbirler olabilir. Diğer suçlarda mağdurun ifadesi çocuk değil ise yazılı alınmaktadır.
- İngiltere adalet sisteminde cinsel suç mağdurlarının jüri tarafından sorgulanması esnasında mağdura ilişkin değerlendirmede öznel yargıların devreye girmemesi ve sanığın adil yargılanma hakkının zarar görmemesi için mağdurun geçmişine ait cinsel yaşantılarına ilişkin soru sorulmamaktadır. Örneğin daha önce birine karşı suçlamada bulunup bulunmadığı ya da şikayet ve vazgeçme durumu olup olmadığı gibi.
- İngiltere adalet sisteminde cinsel suçlarda yapılan yargılama sırasında mağdura yönelik iki tür sorgulama/ifade alma yöntemi uygulanmaktadır. İlki genel ifade alma ikincisi ise çapraz sorgulamadır.
- Sanığın tutuklu olarak yargılamasının yapılabilmesi için; tekrar suç işleme riski, delil karartma, kaçma riski durumu değerlendirilmektedir.
- 2003 yılında çıkan cinsel suç yasası ile cinsel suça ilişkin yeni tedbirler yürürlüğe konulmuştur. Bu yasaya göre eğer kişinin suç işleme ihtimali varsa yargılanmasa da 5 yıla kadar denetimli serbestlik süresi verilebilmektedir. 5 yıl sonra polis, sosyal servis ve denetimli serbestlik biriminin ortaklaşa hazırladığı rapor ile bu süre uzatılabilmektedir. Örneğin kişinin suç işlediğine ait delil yok fakat kişi hakkında çok şikayetin bulunması. Sanığın bu karara itiraz hakkı bulunmakta olup itiraz mahkeme tarafından değerlendirilmektedir.
- İngiltere’de toplumda infial yaratan “Sarah Olayı” sonrasında çıkan ve “Sarah Yasası” olarak adlandırılan yasaya göre İngiltere’de 2001 yılından itibaren cinsel suçun işlenmesini caydırmak adına cinsel suçlara ilişkin “Cinsel Suçlu Listesi” oluşturulmuştur. Bu listede yer alan cinsel suçluların işlediği suç türüne ve işleniş şekline göre farklı yaptırımlar (otobüste cinsel tacizde bulunan birisinin otobüse binme yasağı uygulanması) ve tedbirler (şehir değişikliği gibi durumlarda yerel ve merkez polis teşkilata haber vermekle yükümlü kılınması) uygulanmaktadır.

Listede bulunma süresi en yüksek 10 yıl en az 5 yıl olmak üzere düzenlenmiştir.

- Cinsel Suçlu Listesi kamuya açık bir listedir. Bu liste herkesin sorgulayabilmesi ve caydırıcı olması ve cezasını çeken kişilerin etiketlenmesi (stigma) nedeniyle ikinci defa cezalandırıldığını yorumlanmasından ötürü insan hakları açısından olumsuz olması yönüyle İngiltere genelinde tartışmalıdır.
- Delillere rağmen kişi suçunu inkar ederse yargılama sonucunda suçlu bulunursa hapis cezasının süresi, iyi hallilik, koşullu salıverilme ve denetimli serbestlik gibi bazı servislerden yararlanma durumu olumsuz yönde etkilenmektedir.
- Yargılama sırasında suça sürüklenen çocuğun da mağduriyet durumu değerlendirilmektedir. Sanık suça sürüklenmiş çocuk ise genel prosedür, her iki taraf da çocuk ise mağduriyetin derecesine bakılarak karar verilmektedir.
- Mağdur ve sanığın, özellikle de mağdurun çocuk olması durumunda çocuğun ceza ehliyeti açısından cinsel eylemde rızası olduğu kabul edilmemekte yargılama süreci başlatılarak devam etmektedir. İngiltere’de ceza ehliyet sınırı ise 16 olarak belirlenmiştir.
- Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlarda cezaevinden şartla tahliye ile denetimli serbestliğe ayrılacak kişilerin jüri karşısında ve poligrafi (günümüzde yalan makinesi olarak bilinen ölçüm) ile değerlendirme zorunlulukları bulunmaktadır. Poligrafının iki sebebi bulunmaktadır. İlki kişinin tekrar cinsel suça karışma ihtimaline ilişkin yordama yapmak, ikincisi ise kişilerin dürtülerinin kontrolüne ilişkin bir geri bildirim vermek.
- Sanık suçlu olmadığını iddia eder ve suçu de ispat edilirse etkin pişmanlık ya da indirimden yararlanamamaktadır. Sanığın suçu inkar etmesi ve kabul etmemesi durumunda kastrasyon (hadım edilme) yapılamamaktadır.

İNGİLTERE DENETİMLİ SERBESTLİK HİZMETLERİ

İngiltere’de denetimli serbestlik hizmetleri ulusal denetimli serbestlik kurumları ve ihale usulü özel şirketler tarafından yürütülmektedir. Kişilerin risk durumuna göre hizmet alacağı kurumlar farklılık göstermektedir. Düşük ve orta riskli hükümlülere yönelik çalışmalar özel sektöre ihale edilmekte, yüksek riskli hükümlülere yönelik çalışmalar ise ulusal denetimli serbestlik kurumları tarafından yürütülmektedir. Ülke genelinde düşük ve orta riskli kişilerin hizmet alabileceği 21 özel şirket bulunmaktadır. Bu şirketlerden biri olan “London Community Rehabilitation Company” şirketi özel olarak ihale usulü 33 ilçede hizmet vermektedir. Bu kapsamda 42 merkezde 206 bin kişinin denetim ve takibi yapılmaktadır. Merkezde 270 denetimli serbestlik personeli, yerelde 30.000 personel görev yapmaktadır. Cinsel suçluların denetim ve takibi 1991 yılından beri bu konudaki yasaya bağlı olarak denetimli serbestlik memurları tarafından yapılmaktadır.

Denetimli serbestlik hizmeti sadece kurum içinde yapılan görüşmeler ve grup çalışmaları ile sınırlı değil aynı zamanda çalışmalarına kişinin bulunduğu sosyal ortamda, yaşadığı evde (evde görüşmenin nedeni olarak, kişinin en savunmasız yeri olarak değerlendirildiği, kendisi ile en açık bilgilerin toplandığı yer olarak düşünülmesi olarak belirtildi. Örneğin çocuğa karşı cinsel suça karışan kişinin evindeki eşyaların resimlerin cinsel içerikli olup olmaması kişinin kendisi ile ilgili doneler vermesi yönünde etkili), toplumsal hayatın her alanında devam etmektedir. Örnek olarak denetimli serbestlik görevlisi ile hükümlü bir kafeteryada buluşarak da görüşme yapabilmektedir. Uzman daha esnek ve daha interaktif çalışmaktadır. Aynı zamanda hükümlünün kendini daha iyi ve rahat hissetmesine olanak verilmektedir.

İngiltere’de yüksek riskli suçlularla çalışan denetimli serbestlik personeline çalışmaları olumsuz etkileyen iki baskı faktörü bulunmaktadır;

1- Medya baskısı

2- Kişinin inkar etmesi yada suçunu gerekçeleri ile savunması(kişideki isteksizlik suçlu ile birebir çalışmadaki en büyük engel)

Denetimli serbestlik uzmanları arasında konuya göre uzmanlaşma bulunmaktadır. Örneğin uyuşturucu bağımlıları ile ilgili yürütülen çalışmalar bu alanda uzmanlaşmış personel tarafından yapılmaktadır.

Denetimli serbestlik, cezaevi ve polis teşkilatının kurumlararası koordinasyonu sağlayan bir üst kurum olarak MAPPA (Multi Agency Public Protection Arrangement) adında bir kurum bulunmaktadır. Bu kurum kamu kurumları düzenlemeleri kapsamında kurulmuş ve birlikte çalışma konusunda yasal zorunluluk bulunmaktadır. Organizasyon, risk yönetimi ve cinsel suçu önlemeye yönelik müdahaleleri kapsayan bir üst kurum olup temel çıkış noktası yaşadığımız çağda risklerin özellikleri üzerine kurulmuştur. Aynı zamanda denetimli serbestlik faaliyetlerini denetleyen yüksek müfettişlik birimi olarak Kraliçe Denetimli Serbestlik Müfettişliği (HMIP-Her Majesty Probation Inspectorate) bulunmaktadır.

Cinsel dokunulmazlık suçlarının toplumu tehdit etmesi ve yüksek riskli olması sebebiyle son dönemde bu suçlara yönelik “Good Lives” adı verilen “İyi Yaşamlar Modeli” benimsenmeye başlamıştır.

CİNSEL DOKUNULMAZLIK SUÇLULARINA YÖNELİK YAKLAŞIMLARIN ORTAYA ÇIKIŞINDAKİ TARİHSEL SÜREÇ

Toplumda riskle ilgili artan endişeler denetimli serbestliği etkilemiş, denetimli serbestlik kurumu tarafından cinsel suçluları denetlemek, nüksü önlemek ve zarar riskini izlemek için yasalar oluşturulmuştur. Bu kapsamda;

1-The Criminal Justice Act (1991) ile cinsel suçlulara yönelik uzun süreli hapis cezası getirilmiştir.

2-The Sex Offender Act (1997) ile denetimli serbestlik görevlileri tarafından çalışmaların kayıt altına alınması zorunluluğu getirilmiştir.

3-The Criminal Justice and Court Service Act (2000) denetimli serbestlik birimi ve polisin ortak çalışması hedeflenmiştir.

4- The Sex Offender Act (2003) ile suç kategorileri ve ceza ölçüleri revize edildi. (internet üzerinden işlenen cinsel suçlar da ele alınmıştır.)

5- The Criminal Justice Act (2003) ile ikinci bir cinsel taciz suçu ve şiddet içeren suça karışan suçlulara otomatik ömür boyu hapis cezası ve kamu koruma (IPP) cezası getirilmiştir.

6-The Crime Justice Act. (2007) ile cinsel suçların ikiden fazla tekrarlanması halinde zorunlu ömür boyu hapis cezası getirilmiştir.

Toplumsal tepkilere bakıldığında ise toplumda cinsel suçlulara karşı duyulan korkuyu giderebilmek için suça karışan kişiyi ailesi ile birlikte toplumdan atma gibi bir süreç ortaya çıkmaktadır. (Alman Sosyolog Beck suçun bireyselliğine nazaran kişinin toplumdan dışlanması ve uzaklaştırılmasına vurgu yapılarak)

Howard'ın (1993) "Cezaevinden Bir Adım Öte-Toplum İçi Rehabilitasyon" konusuna yaptığı vurguda ise riskin yüksekliğine orantılı olarak denetimin artırılması ile hapisane dışında da müdahalelerin yapılması, toplumsal bağların gerekliliği ortaya çıkmıştır. Böylelikle denetimli serbestlikte cinsel suçlulara yönelik müdahale programlarının gelişmesi hız kazanmıştır.

RİSK DEĞERLENDİRME

Riski yönetmeye odaklanmak gelecekteki riskleri değerlendirme ihtiyacı ile birlikte mevcut tehlikelerin bir arada analizini gerektirir. Bu nedenle gerçek ve potansiyel tehditlerin göz önünde bulundurulur. Bunlara bağlı olarak İngiltere’de hükümlülerin nüks etme potansiyellerini ölçmeye yönelik bir takım ölçme araçları oluşturulmuş ve sürekli değişen risk faktörlerine göre revize edilmektedir. Kişilerin risk değerlendirmesi yapılırken suç geçmişi kontrol edilmektedir. Yükümlünün sicilinde birden fazla suç var ise risk değerlendirme yapılırken birden fazla ölçek kullanılmaktadır

Risk Değerlendirme Araçları;

1- *OASYS (Offender Assessment Systems)*: OASYS adı verilen risk değerlendirme sisteminde her suça ilişkin ölçek yer almaktadır. Tüm suçları değerlendirmek için kullanılır. Amaç tekrar suç riskini ölçmek ve daha fazla zarar verme riskini göz önünde bulundurmaktır.

2- *ARMS (Active Risk Management Systems)*: Aktif Risk Yönetimi sistemi – Statik ve akut; tekrar suç işleme riskini ölçmek, daha fazla zarar verme riskini göz önünde bulundurmaktadır. Statik faktörleri göz önünde tutar. Denetimli Serbestlik ve cezaevinde kullanılır. 13 Risk ve koruyucu faktör içerir;

- Risk Faktörleri;
- Suç işleme olasılığı- fırsat -erişim
- Suçla ilgili cinsel meraklar
- Cinsel konularla kafayı bozma, saplantı
- Duygusal uyum (sadece çocuklara karşı olanları değerlendirirken)
- Başkalarına düşmanca yönelim
- Zayıf öz yönetim
- Kurallar hakkında olumsuz tutumlar
- Anti sosyal etkiler
- Koruyucu faktörler;
- Sosyal ağa sahip olma
- Suçtan kaçınma tahattütü
- Yetişkin ile yakın duygusal ilişki olma
- İstihdam- bir işle meşgul olmak
- Vatandaşlığa bağlı olma

3- *Risk Matrix 2000*: OASYS ‘e ek olarak çıkmıştır. Uygulayıcı puanlamayı kendisi yapar. Buna göre cinsel ve genel suçlular için risk faktörleri ;

- Devletin bakım kurumlarında hizmet almış olması
- Okulda davranışsal zorluklar
- Kronik madde kötüye kullanımı
- İstihdamdaki istikrarsızlıklar olarak tanımlanmıştır.

Ağırlaştırıcı risk faktörü kurban erkek ve yabancı olması, suçun temassız (internet üzerinden işlenen cinsel suçlar) gerçekleşmesi , uzun vadeli yakın ilişkisinin olmaması şeklinde belirlenmiştir.

4- *Statik -Akut Araç*; Risk Matrix 2000 den çok daha geniş kapsamlı statik ve dinamik faktörleri cinsel suç kapsamında değerlendirdiği için beğenilmektedir. Risk faktörleri olarak;

- Genel sosyal reddetme/ yalnızlık
- Cinsel dürtü (sürekli cinsel konularla meşguliyet)
- Sorunlarla başa çıkmayı seksle kapama (sapkın cinsel ilgi) konularına odaklanır.

Denetimli Serbestlik Servislerinde yükümlüye yapılan risk değerlendirmesinin ardından yükümlüye uygun müdahale yöntemlerinin belirlenmesi, rehabilite edilmesi ve bu doğrultuda toplumun suçtan korunması amaçlanır.

İYİ YAŞAMLAR MODELİ

İyi Yaşamlar Modeli; kişinin artı yönlerini, becerilerini, değerlerini vurgulayan pozitif psikoloji yaklaşımını içeren bir modeldir. Bu model sağlıklı yaşam, bilgi, serbest zaman etkinlikleri ve işinde iyi olmak, özyönetim, iç huzur, yaratıcılık, sosyal bağ kurma, topluluğa ait hissetme, maneviyat ve mutluluk gibi hedef ve

değerlere odaklanır. Risk faktörlerine odaklanmak yerine danışanın kendi pozitif değerlerinden yararlanılarak kendi durumunu düzeltmesi ve daha kaliteli bir hayat geliştirmesi üzerine odaklanır. İyi Yaşamlar Modeli Bilişsel Davranışçı Teori (BDT) temellidir. İyi Yaşamlar Modeli nüksetmeyi önleme, risk ihtiyaçları, cinsel bağımlılık ve ilaç tedavisini kapsar. Bu modelin hedefi, mağdurla empati kurma, suçun suç olduğunu kabul etme ve sosyal beceriler eğitimi içermektedir. Model cinsel suçları başlatan ve devam ettiren acil risk faktörleri üzerine odaklanır. Kişinin davranışları, tutumları, inançları ve ahlaki değerleri davranışlarını direkt etkiler. Suçun nedenleri ile ilgilenmemesi ve sonuca odaklanıyor olması yönüyle akut bir müdahaledir. İyi

yaşamlar modeli yeni bir uygulama olması nedeniyle etkinliği üzerine bilimsel bir araştırma yapılmamış olup literatürde sadece tanımlanmaktadır. Bu model ceza infaz kurumlarında ve denetimli serbestlik müdürlüklerinde uygulanmakta olup, aynı zamanda adli psikiyatri servislerinde tedavi programlarına temel olması amaçlanmaktadır.

Denetimli serbestlik birimlerinde cinsel suçlulara yönelik olarak Toplum Temelli Cinsel Suçlu Tedavi Programı (C-SOTP) uygulanmaktadır. Bu program 46 haftalık tedavi programıdır. Program;

- Sağlıklı cinsel yaşam konusunda bilgilendirmek,
  - Düşünce kalıplarını değiştirmek (mazeret, haklı çıkarma),
  - Riskli durumları tanıma becerisi geliştirmek,
  - Daha başarılı bir yaşam için stratejiler oluşturmak,
- konularını içermekte olup cinsel suçluların toplum içinde iyileştirilmesini hedefleyen bir programdır.

RİSK, İHTİYAÇLAR VE TEPKİ (RNR) MODELİ

Risk, İhtiyaçlar ve Tepki Modeli (RNR) 1980'lerde geliştirilmiştir. Model sistematik anlamda 1990 yılında Kanada ve dünya çapında suçluların değerlendirilmesi ve tedavisindeki başarının artırılması amacıyla uygulanmaya konulmuştur. Bu model suçlu davranışı tedavisinde üç ana unsur üzerine kurulmuştur.

1. **Risk Prensibi:** Müdahaleyi gelecekteki riskli davranışa göre ayarlamanın gerekliliğini savunur. Bu prensibe göre yüksek riskli olanlar en yoğun ve yapılandırılmış müdahaleleri almalıdır. Daha düşük riskli olanlara, yoğunluğu daha az ve sınırlı müdahaleler uygulanmaktadır.
2. **İhtiyaçlar prensibi:** Tedavinin planlanması ve uygulanmasında suç oluşturana faktörlere odaklanmaktadır.
3. **Tepki prensibi:** Suçlunun öğrenme stili ve becerisine yönelik uygun müdahalenin verilmesini içerir. (motivasyon, bilişsel ve öğrenme noksanlıkları, farkındalık seviyesi gibi).

CİNSEL BAĞIMLILIK MODELİ

Cinsel suç problemini çözmek için bağımlılık modelinden faydalanılmıştır. Alkol ve madde bağımlılığına benzer olarak bu model de cinsel suçların da cinsel bağımlılık (takıntılık) ile işlendiği düşünülmektedir. Bağımlılarda yaygın olarak kullanılan 12 basamaklı program kullanılmaktadır. Bu program inanç bazlı destek ile suçtan uzak durma, risk yönetimi, aynı sorunla başa çıkmaya çalışan kişilerden

destek almaya (grup çalışması) odaklanır. Ancak inkarcıların çoğunlukta olması grup çalışmalarının etkinliğini azaltmaktadır. Cinsel bağımlılığa dayalı 12 basamaklı bu programın etkililiği bilimsel olarak kanıtlanmamıştır.

FARMOKOLOJİK MÜDAHALE YÖNTEMİ

Hormon düzeyine etki eden maddeler kullanılarak cinsel isteği azaltmak için kullanılan kimyasal müdahaleyi içerir. Buna kimyasal hadım da denilir. Bazı araştırmalar cinsel uyarımı azalttığını fakat cinsel suçları işlemeye bir azalma olmadığını göstermiştir. Bunun yanı sıra kişilerin bu müdahaleyi reddetmesinden dolayı tartışmalı bir yöntemdir.

ÇOK FAKTÖRLÜ MODELLER

Multi faktöriyel modeller de denilen bu modeller suça karışmaya sebep olan iç ve dış koşullara odaklanan modellerdir. Örneğin (Finkelhor's Four preconditions for child sexual abuse) Finkelhor'un çocuk cinsel istismarına yönelik geliştirdiği çok faktörlü bir modele göre suçun işlenmesi için dört aşamalı bir süreç vardır.

1. Kişinin suçu işlemek için “motivasyonu” olması. (Çocukların kişiye cinsel veya duygusal olarak çekici gelmesi)
2. Kişinin suçu işlemek için “iç engellerini” aşması. (Çocuklarla cinsel ilişkiye karşı içselleştirilmiş sosyal norm ve tabuları atması)
3. Kişinin “dış engelleri” aşması. (Örneğin korunmasız, denetimsiz veya ihmal edilen çocuklara daha kolay ulaşımı)
4. Kişinin “mağdur çocuğun direncini, karşı koyma gücünü” kırması. (Daha kolay manipüle edilebilecek ve sır tutabilecek çocuklar gibi)

MESLEK ELEMANLARINA YÖNELİK TÜKENMİŞLİK VE PSİKOLOJİK İLK YARDIM

İngiltere'deki yüksek riskli gruplarla çalışan denetimli serbestlik ve ceza infaz kurumu personelinin yaşadığı en büyük sorunlarından biri de tükenmişliktir. Bu sebeple son zamanlarda özellikle meslek elemanlarına yönelik psikolojik ilk yardım faaliyetleri ile süpervizyon eğitimleri önem kazanmıştır.

Meslek elemanlarından oluşan ekiplerin istedikleri zaman başvuracakları mentörleri bulunmaktadır. Alanda çalışan meslek elemanlarına yönelik destek veren süpervizörler hem pratik hem de teorik destek sağlamaktadırlar. Bu kişiler alanda tecrübeli ve süpervizyon eğitimi almış olup bağımsız veya kurum içinden kişilerdir.

Aynı zamanda personelin ihtiyacına yönelik olarak gerektiğinde dışarıdan veya üniversiteden çeşitli eğitimler talep edilmektedir. Örneğin bu ziyarette bir klinik psikolog tarafından (acceptance commitment therapy-act) kabullenme ve adanma terapisine ilişkin bilgi verilerek uygulama yapılmıştır.

LONDRA ULUSAL DENETİMLİ SERBESTLİK SERVİSİ

Londra’da 2014 yılında yapılan düzenleme ile denetimli serbestlik hizmetlerinin bir kısmı özelleştirilmiş, aynı binada hem ulusal hem de özel denetimli serbestlik birimi 2 ayrı bölümde hizmet vermektedirler. Binada ayrıca ulusal suçlu yönetim birimi NOMS’a (National Offender Management System) ait NOMS ile bölge arasındaki iletişimi sağlamakla görevli 4 ekip bulunmaktadır.

Düşük ve orta risklilerle özel denetimli serbestlik, yüksek riskliler ile de ulusal denetimli serbestlik birimi çalışmaktadır. Londra genelinde toplam 30 bin kişi denetimli serbestlik tarafından takip edilmektedir. Bu hükümlülerle yaklaşık 800 personel çalışmaktadır. Kuzey Londra bölgesinde ulusal denetimli serbestlik servisi tarafından yaklaşık 4.500 suçlu takip edilmektedir. Suç türlerine bakıldığında daha çok cinsel dokunulmazlık, aile içi şiddet, çete, uyuşturucu ve genel şiddet suçları bulunmaktadır. Bu merkezde 8 ekip ve 120 personel görev yapmaktadır. Bu ekip içerisinde sosyal servis görevlisi, belediye, polis, ruh sağlığı birimi görevlisi ve eğitimci bulunmaktadır. Bu kişiler ihtiyaca bağlı olarak sivil toplum kuruluşları ile de iletişim halinde olarak vakayı tüm olarak değerlendirerek takip etmektedirler. 14 üst seviye denetimli serbestlik kıdemli yöneticisi, 50 uygulayıcı bulunmaktadır.

Denetimli serbestlik uzmanlığı ve uygulayıcılığı için eğitim ve sertifika almış, yeterliliğe sahip olması gerekmektedir. Uygulayıcı uzmanlar 2 yıllık üniversite ve sonrasında 15 ay süpervizör eşliğinde staj eğitimine tabi tutulmaktadırlar. Kıdemli uzmanlar yüksek riskli suçlularla ilgilenirken kıdemsiz uzmanlar ise daha düşük riskli suçlar ile çalışmaktadır.

Denetimli serbestlik servisinde ayrıca mağdurlara hizmet vermek amacıyla sürekli faaliyet gösteren ve ihtiyaçlara göre katılımcısı değişiklik gösteren MARAC (Multi Agency Risk Assessment Conference) adında bir ekip bulunmaktadır. Bu ekip içerisinde çeşitli kurumlardan görevliler bulunmaktadır. Bunlar sosyal servis görevlisi, belediye görevlisi, polis, ruh sağlığı birimi görevlisi, eğitimci ilgili STK görevlileridir. Bu kişiler ekip halinde vakayı tüm olarak değerlendirerek takibini yapmaktadırlar. Bu toplantılarda gerçekleştirilen çalışmaların prensibi içerisinde

mevcut olan belli kurallar ve yaptırımlar ile kişiye güvenli alanlar oluşturmaktır. Mağdur belli kaygılarla toplantılara gelmese de kişiye hizmet vermeye devam edilmektedir. Her toplantıda 30-40 vaka görüşülerek eylem planı oluşturulmaktadır. Ayrıca bazen suçlular ile de başka bir olayın mağduru sıfatıyla çalışmalar yapılmaktadır.

Cinsel suçlara yönelik programlar riske bağlı olarak uygulanmaktadır. Her suçlu bireysel olarak değerlendirilmektedir. Hükümlünün karşılanması dahil her yaklaşım önemlidir. Risk değerlendirmesi ve işbirliği halinde çalışma, BDT temelli motivasyonel görüşme ve sorgulayıcı düşünme (kişinin kendisi için) gibi teknikleri kullanılmaktadır. Suçun inkar edilmesi halinde dahi programları takip etmeleri gerekmektedir. İhlal durumlarında son kararı NOM adı verilen kurul karar vermektedir. İhlal durumunda cezasının bir kısmını ya da geri kalan cezanın hepsini cezaevinde tamamlaması yönünde karar çıkabilmektedir. Ancak yüksek riskliler ihlal ettikleri takdirde derhal cezaevine iade edilmektedirler.

Suçun önlenmesi açısından riskli çocuklar ile çalışan kurumların bünyesinde sosyal servis adı verilen bir kurum mevcuttur. Kurumun amacı çocuk suça bulaşmadan destek sağlanmasıdır. Bu nedenle mahkeme kararı ile belirlenen programların uygulanması dışında okullardan da suça eğilimli çocuklar bu kuruma yönlendirilmektedir.

2014 yılında denetimli serbestlik sisteminde özelleştirmenin başlaması sonrası özellikle medya denetimli serbestliğin para kazanma ve kar amaçlı olduğu düşünüldüğünden olumsuz eleştirilerek bu şekilde lanse edilmektedir. Özelleştirmeye birlikte eğitimlerin durması nedeniyle personel yetersizliğinden ihtiyaç halinde belirli konularda dışardan destek almaktadırlar. Ayrıca zaman zaman ulusal denetimli serbestlikten ve bağımsız kurumlardan eğitim satın alma yoluna başvurmaktadırlar. Cinsel suçlular ile çalışan personelin tükenmişlik riski ve motivasyonunun artırılması için daha yüksek ücret almalarının önemli olduğu vurgulanmıştır.

Denetimli serbestlik kurumlarında her suç için çalışılan alanlarla ilgili branşlaşma mevcuttur. Çete, madde bağımlılığı, şiddet ve cinsel suçlar gibi alanlarda uzmanlaşma yoluna gidilmiştir. Cinsel suçlara riskine göre programlar uygulanmaktadır. Bu programlar 5 alt başlıkta toplanmıştır.

- Tecavüz (Penetral eylemler)
- Çocuklara yönelik cinsel tacizler
- Gençlere yönelik cinsel saldırı suçları
- İnternet üzerinden işlenen cinsel saldırı suçları
- Nüksetmeyi önleme

Teşhircilik suçuna 12 aydan az program uygulanmaktadır. Şiddet içeren suçlar araçsal ve dürtüsel olarak ikiye ayrılmış olup sonuç için bunu belirleme önemlidir. Görüşme sıklıkları riski azaltmaya yönelik olarak ihtiyaca ve imkanlara göre belirlenmektedir.

İnternet suçluları ile HORIZON denilen birebir uygulanan bir programla çalışılmaktadır. Sayının az olması nedeniyle kadın cinsel suçlular için uygulanan bir program bulunmamaktadır.

Cinsel suçlular başta olmak üzere yüksek riskli suç grupları poligraf (yalan makinası) uygulamasına tabi tutulmaktadır. Cezaevinde, hakkında iyi hallilik kararı verilen yüksek riskli suçlular da cezaevinden tahliye edilirken yalan makinesine tabi tutulmaktadır. Ayrıca kurum dışından oluşturulan uzmanların bulunduğu bir jüri tarafından da bu hükümlülerin durumları değerlendirilmektedir.

Yalan makinesinin uygulamada kişinin iyi yönde değiştiğini kanıtlama çabası ve suçtan kaçınması (caydırıcılık) gibi faydaları bulunmaktadır. Risk altındaki kişiyi daha çok denetlemeye yönelik bir bakış açısı gelişmiş olup risk değerlendirme araçlarından OASİS, Risk Matrix, Active Risk management gibi araçlar kullanılmaktadır.

I. BÖLÜME İLİŞKİN ÖNERİ VE DEĞERLENDİRMELER

İngiltere’de denetimli serbestlik ve infaz hizmetleri yüz yıllık bir geçmişe sahip olup çağın gereklerine ve şartlara uygun olarak sürekli değişim göstermektedir. Bu gelişmelerden en önemlilerinden biri de 2014 yılında yapılan düzenleme ile denetimli serbestlik hizmetlerinin bir bölümünün özelleştirilmesidir. Özelleştirme sistemi kamuoyu tarafından zaman zaman eleştirilse de halen özel sektör denetimli serbestlik uygulamaları devam etmekle birlikte devlet bütçesinden aldığı pay azaltılmıştır.

İngiltere cinsel suçlarla çalışma noktasında uzun bir geçmişe ve önemli tecrübelere sahip Avrupa ülkelerinden biridir. Bu kapsamda cinsel suçlularla ilgili olarak da en iyi uygulamayı geliştirmek amacıyla bir çok yöntem ve program denenmiş ve işe yarayan program ve yöntemler uygulanmaya devam etmektedir. Projemiz kapsamında İngiltere’de düzenlenen yapılandırılmış kurs/eğitim faaliyetinde edinilen bilgiler ışığında dikkat çeken unsurlar ve önerilerimiz şu şekildedir:

1. Suçun işlenmesinin önlenmesi ve suçun tekrarını önlenmesi amacıyla cinsel suçtan hüküm giymiş kişilere ilişkin kamuya açık bir liste oluşturularak caydırıcılığın sağlanması faydalı olacaktır.

2. Gerek müdahalenin etkili-
liğinin ölçülmesi gerekse
de suçun tekrarının ön-
lenmesinde caydırıcılığın
sağlanması amacıyla farklı
dönemlerde objektif ölçüm
araçlarıyla kişilerin değer-
lendirilmesi (göz izleme
cihazı, poligrafi vb.) önem-
lidir.
3. Risklilik esas alınarak cinsel suç türlerine göre farklı risk değerlendirme araçları ve müdahale programlarının oluşturulması gerekmektedir.
4. Oluşturulan bireysel ve grup müdahale programlarının akreditasyonunun sağlanması önem arz etmektedir.
5. Oluşturulan risk değerlendirme veya müdahale programlarının bilimsel olarak etkililiğinin boylamsal olarak araştırılması ve güncellenmesi faydalı olacaktır.
6. Cinsel suçlularla çalışan personelin öncelikle gönüllülük esasına dayalı olarak ve bu alanda eğitim almış kişilerden oluşması gerekmektedir.
7. Cinsel suçlularla veya diğer riskli suçlularla çalışan personelin İngiltere’de olduğu gibi lisans eğitimi dışında 15 aylık staj, uygulama ve denetim/süpervizyon eğitimlerine dahil edilmelidir.
8. Cinsel suçlularla çalışan personelin çalışma zorluğu göz önünde bulundurularak fazla ücret verilmesi motivasyonu artıracakı düşünülmektedir.
9. Vakalarla ilgili kurumların katıldığı ihtiyaca bağlı düzenlenen kurum toplantılarının yapılarak toplantılardaki bilgilerin ve hizmetlerin tek bir veri tabanına girilerek (CİK, DS, SYDV, Belediye, Hastaneler, Sosyal Hizmetler vb.) kurumlararası koordinasyon sağlanmalıdır.
10. Vakalara müdahalede sosyal çalışmacı, eğitimci, psikolog, sosyolog, polis, belediye görevlisi, SYDV görevlisi gibi ihtiyaca bağlı kurumların görevlilerinin yer aldığı ekip sisteminin oluşturulması gerekmektedir. Ayrıca vaka yönetiminde çalışan personelin vakanın ihtiyacına yönelik mobilize ve çözüm odaklı olması çalışmaların etkinliğini artıracaktır.
11. Bu tür hassas grupların oluşturabileceği ikincil travmatizasyon göz önünde bulundurularak personel sayısının artırılması ve personel başına düşen cinsel suçlu vaka sayısının makul düzeyde tutulması faydalı olacaktır.
12. Cinsel suç tekrarı yapmalarının artırılması, denetimli serbestlik kurallarını ihlalde ikinci uyarıyı beklemezsizin ceza infaz kurumuna alınması için öneride bulunulması daha caydırıcı olacaktır.

II. BÖLÜM

ALMANYA EĞİTİM FAALİYETİ

(FRANKFURT, 2019)

GENEL BAKIŞ KAVRAMLAR ve HEDEFLER

2 010 yılında Hessen Eyaletinde suç bazında yapılan bilimsel bir araştırmada incelenen 144 hükümlünün toplam 2517 cinsel suç işlediği tespit edilmiştir.

Ceza Yasasının Cinsel Suç Tanımlaması
Bazında işlenen 2517 suçun ayrıntıları :

- 2 öldürme (cinsel saldırı nedeniyle)
- 2491 razı olmadan cinsel suç isleme (tecavüz)
- 1 özgürlüğü kısıtlama
- 23 cinsel hakaret

2491 Cinsel Suçun (tecavüz) ayrıntıları:

- 718 suç - makamı, ilişkiyi kötüye kullanma
- 1601 suç - cinsel istismar
- 172 suç - cinsel beklentileri, eğilimleri kötüye kullanma

718 Suç (makamı, ilişkiyi kötüye kullanma)
ayrıntıları:

- 222 zoraki cinsel ilişki (tecavüz)
- 296 farklı cinselliğe zorlama
- 200 güven veya iş ilişkisini kötüye kullanarak cinsel ilişkiye girme

1601 Suç (cinsel istismar) ayrıntıları:

- 1512 çocuk istismarı
- 68 teşhircilik (Exhibitionistic) eylemi
- 15 ergen istismarı
- 6 kendini koruyamayanların istismarı (fiziksel ve zihinsel engelli vb. olanlar)

172 Suç (cinsel beklentileri, eğilimleri kötüye kullanma) ayrıntıları:

- 1 reşit olmayanları cinsel ilişkiye yönlendirme
- 171 pornografik suç unsuru(üretmek veya dağıtmak)

Veriler incelendiğinde cinsel suçun birçok farklı türü olduğu ve çoğunlukla cinsel suçta suç tekrarının yüksek olduğu (144 hükümlünün toplam 2517 cinsel suç işlemesi) gözlemlenmiştir.

BAVYERA EYALETİ DENETİMLİ SERBESTLİK MÜDÜRLÜKLERİNDE CİNSEL SUÇA VEYA ŞİDDETE BULAŞMIŞLARA YÖNELİK SOSYAL TERAPİ VE YATILI TEDAVİ YÖNTEMLERİ

Sosyal Terapi alanında psikolog, psikolojik danışman, psikiyatrist, sosyal hizmet uzmanı, infaz koruma memurları gibi meslek elemanları bir arada çalışmaktadır. Denetimli Serbestlik Müdürlüklerinde Cinsel Suçlular Birimi 3 farklı alana ayrılmıştır. Bu alanlar:

- Ev Grupları
  - İş/Uğraş Grupları
  - Serbest Zaman Grupları
- şeklinde ayrılmaktadır.

Uygulama Hedefleri:

Tekrar suç isleme riskini azaltmak temel hedeftir. Bu kapsamda;

- Terapi olanaklarını genişletmek ve terapiye yönlendirmek,
- İşlenen suçu açıklayıcı model geliştirmek,
- Cinsel ve sosyal becerileri geliştirmek/desteklemek,
- Alternatif sorun çözme ve yaşam stratejilerini geliştirmek
- Risk yönetimini geliştirmek, semptomları açıklamak,
- Öz sorumluluk üstlenmesini geliştirmek, farkındalık yaratmak, yeni bakış açılarını geliştirmek,
- Program bitiminden sonra da destek sunmak,

uygulama hedefleri olarak belirtilmiştir.

Sosyal tedavi yöntemleri, suç ve psikolojik bozukluk kapsamında ele alındığında daha verimli sonuçlar elde edildiği düşünülmektedir. Bu iki kategori göz önünde bulundurulduğunda suç işleme nedenlerini ortaya çıkarmak, suç işlemeye yönelik psikolojik bozuklukları tedavi etmeyi kolaylaştırmaktadır.

Cinsel Suçluların Terapi Kriterleri:

- Cinsel kimlik bozukluğu,
- Kişilik bozukluğu (dissosyal, narsist, duygusal dengesiz),
- Bağlılık bozukluğu,
- Öfke kontrol bozukluğu,
- Hüsrana uğrama hissi,
- Sosyal beceri eksikliği,
- Madde bağımlılığı,

Tedavi Yöntemleri:

- Alan Çalışmaları (Şahsi terapist ve düzenli bireysel görüşmeler),
- Terapi Grubu Programı (Sosyal beceri ve serbest bırakılma alıştırması, işlenen suç bazında grup, suç tekrarı önleme grubu),
- Ev Grubu (denetleme ve ilişki geliştirme ortamı),
- Serbest Zaman Uygulama Grubu (Yemek pişirme, spor, müzik grubu).

Sosyal Terapi Yönteminin İlkeleri:

- Vakayı olduğu yerde kabul etmek,
- Terapiye hazırlamak, iletişim geliştirmek,
- Motive edici görüşmeler yapmak,
- Beceri ve yetenekleri keşfetmek,
- Aktif ve direkt hitap,
- Sorunları anlama ortamı geliştirmek,
- Terapi hedeflerini geliştirmek (yakın, uzak hedefler),
- Anlaşılır bir dil kullanmak, somut örnek vermek,
- Terapiyi olumlu görmek / göstermek.

Sosyal Terapinin Sınırlılıkları:

- Suç inkarı,
- Madde kullanma sorunu,
- Terapiden kaçmak, kabul etmemek,
- Grup terapilerine uyumsuzluk,

- İntihar eğilimi,
- Psikiyatrik bozukluk,
- Güvenlik sorunu / başkasına zarar verme,
- İhtiyaç görmemek,
- Değişime açık olmamak,
- Dışarıdan (avukat, aile vs.) yönlendirilme,
- Bilişsel olarak verimli olamamak,
- Sorunları yansıtmaya yetersizliği.

CİNSEL SUÇLULARDA BİLİRKİŞİLİK

Hessen Eyaleti mahkemeleri cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlarda, bir sanığın veya tanığın ifadelerinin güvenilir ya da güvenilir olmadığını değerlendirmek için kendisinin gerekli uzmanlığa sahip olmadığını kabul etmektedir. Mahkemeler ortada bir suç unsuru olup olmadığını araştırmak için sivil toplum kuruluşlarına bağlı bağımsız terapistlerden bilirkişi raporu talep etmektedirler. İki yıl rapor yazma eğitimi (rapor metodoloji eğitimi) sonrasında süpervizör eşliğinde dört yıl raportörlük yapan psikologlar ve psikiyatristler bilirkişilik yapabilme hakkı kazanmaktadırlar. Terapist bilirkişi mahkeme tarafından gönderilen dosyaya istinaden sanığın iletişim bilgilerine ulaşarak randevu günü belirlenir. Ancak terapist sanıktan ilk iki sefer için geri dönüş almadıysa üçüncü aşamada mahkeme devreye girerek sanığın terapistte gitmesini zorunlu kılar aksi takdirde tutuklama kararı çıkarır.

GÜVENİLİRLİK RAPORU DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

- Suçlanan kişinin ruhsal bir hastalığının olup olmadığı
- Zihinsel engelinin olup olmadığı (mental retardasyon)
- Duygusal ve davranışsal boyutunu etkileyen derinlikte algı ve bilinç bozukluğunun olup olmadığı
- Ağır başka bir ruhsal anomalilik olup olmadığı (kişilik bozukluğu)
- Suç işlediği esnada kavrama ve kontrol yeteneğinin olup olmadığı (alkol, uyuşturucu, şok, travma)

Mahkeme sanığın dosyasını (tanık-sanık ifadeleri, deliller) bilirkişiye gönderdikten sonra bilirkişinin rapor yazmadan önce değerlendirmeye aldığı öncelikli kriterler yukarıda belirtilmiştir.

RAPORDA ESAS ALINAN KONULAR

- *Biyografik Geçmiş (Anamnez)*

Genel olarak ilk aşamada sanığın aile ve geçmiş suç dosyaları, yaşam öyküsü incelenir ancak suç geçmişi olmayan ve özellikle problemsiz başarılı bir yaşam öyküsüne sahip olan sanıklar için bakılması gereken ilk yer anne ve babası ile olan ilişki biçimidir.

- *Somatik (Bedensel) Geçmiş*

Özellikle eksiklik ve yoksunluk duygularının olup olmadığının ortaya çıkarılmasında bedensel bozuklukların (tek yumurta olma, beden bütünlüğünden yoksunluk vb.) incelenmesi önemli veriler sunmaktadır.

- *Biyolojik Gelişim*

Bu konu başlığında sanığın ergenlik çağına ne zaman girdiği, ergenlik döneminde sosyal, fiziksel ve ruhsal durumunun nasıl olduğu ile ilgili konular incelenmektedir.

- *Bedensel veya Nörolojik Hastalıklar*

Kendisini yarım bir insan olarak hissetmesine sebep olan bir hastalığın varlığı incelenmektedir. (beyinde tümör gibi).

- *Kullanılan İlaçlar veya Uyuşturucular*

Sanığın kullandığı ilaçlar, uyuşturucu maddeler suç unsuru oluşmasına sebep olabilmektedir.

- *Psikiyatrik Geçmiş*

Daha önce herhangi bir psikolojik probleminin olup olmadığı (depresyon, panik atak, travma) incelenmektedir.

- *Psikolojik Gelişim Sırasında Anomaliler*

Gelişim dönemlerine uygun olmayan regresif davranışların varlığı (turnak yeme, altını ıslatma, ergenlik dışında içe kapanma vb).

- *Cinsel Geçmiş*

- *Geçmiş İfadeler (Mahkemeden gelen dosya)*

GÖRÜŞME SÜREÇLERİ

Görüşme sürecinde önemli olan sanık ve tanıklarla bilirkişinin güven ilişkisini oluşturmaktır. Bu aşamada bilirkişi kötü niyetli olmadığını amacının sadece gerçeği ortaya çıkarmak olduğunu açıklar ve bunu hissettirir. Görüşmeler esnasında rapor hazırlamasına yardımcı olmak ve riskli bir durumun ortaya çıkmasını engellemek amacıyla ses kaydı alınmaktadır.

Bilirkişi yalnızca sanıkla değil diğer tanıklarla ve sanığın ailesi (anne, baba, eş, çocuklar), yakın çevresi (eski/yeni partnerler, arkadaşlar) ile görüşmeler yapmaktadır. Bu görüşmelerin sayısı ve sıklığı dosyanın içeriğine ve bilirkişinin inisiyatifine göre değişmektedir. Değişik zaman dilimlerinde bireylerdeki değişimin gözlenmesi için birer aylık aralar ile kişinin eşi, çocukları ayrı ayrı ve birlikte olacak şekilde görüşmeler planlanarak aile ve yapı gözlemlenmektedir; yeni deneyim ve yaşantıların ortaya çıkması işi kolaylaştırmaktadır. Çocuklar ile yapılan görüşmeler gözlem içerikli olup genellikle oyun odalarında gerçekleştirilmektedir. Bu görüşmelerde çocuklarda algı, konsantrasyon, iletişim becerileri, şiddet eğilimleri, gizleme eğilimi, yalana ve hileye yatkınlık gibi unsurlar gözlemlenmektedir. Çocuklar hem ayrı ayrı hem de diğer aile bireyleri ile birlikte aile içi ilişkileri ve iletişim ağını anlamak amacıyla oyun esnasında gözlemlenmektedir.

Görüşmeler aynı zamanda ev ziyaretlerini de içinde barındırmaktadır. Ev ziyaretlerinde evin düzeni (oturma odası, yemek masası, oda sayısı), evdeki iş bölümü, yemek saatleri gibi hususlar bilirkişi tarafından incelenmektedir.

AİLEDE CİNSEL SOSYALİZASYON

Ailenin cinselliğe bakış açısını öğrenmek amacıyla;

- Mahrem kavramı nasıl yerleşmiş,
- İlk cinsel deneyim,
- Ailenin cinselliği konu etme alışkanlıkları (cinsellik ayıp, yasak, günah bir şey) gibi tanımlıyorsa çocuk cinsel bir taciz yaşadığında bu olayı anlatamıyor ve ben suçluyum diyor,
- Cinsiyete uygun rol ve davranışlar,
- Cinsel fantezilerin gelişimi ve içeriği (Nasıl ve ne zaman başladı),
- Cinsel temasların gelişimi ve oyunları,
- İlk aşkın (platonik, gerçek) reddedilme durumuna göre nasıl yaşandığı ilerdeki cinsel ilişkilerini belirleyebilir. Bu kapsamda bir kaç kez reddedilme sonrasında kadınlardan korkması ayrıca karşı cinse şiddet yatkınlığı, sosyal iletişim bozukluğu, erkekliği teyit etme ihtiyacı gibi cinsel sapmalara neden olabilir.

CİNSEL YAŞAM ÖYKÜSÜ

- İlişkilerinin uzun veya kısa oluşu,
- Partnerin yaşı ve cinsiyeti,

- Cinsel işlev bozukluğu (Ereksiyon problemi vs.),
- Pornografik yayın izleme, para karşılığı cinsel ilişki tercihi ve sıklığı (Cinsel şiddet ihtimalini artıran faktörlerdir),
- Alkol, uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanımı,
- Çocuklukta cinsel şiddet ya da istismar mağduru olma,
- Cinsel suç geçmişi,
- Kendi suçlarına karşı tutumu,
- Mağdurun yaşı ve cinsiyeti,
- Mağdurla empati kurup kuramadığı,
- Cinsel organların detaylı fiziki muayenesi,
- Eski ve güncel partnerlerden alınacak bilgi,
- Cinsel sorunlara ilişkin tedavi.

Psikolojik Güvenirlik Raporu, özellikle cinsel suçlar alanında olmak üzere birçok cezai takibatta merkezi bir rol oynamaktadır. Tanıkların değerlendirilmesi genel olarak savcıya veya hakime emanet edilmesine rağmen Federal Adalet Divanı bu konuyu Yargıcın (asil, kendi görevi) görevi olarak görmektedir. Bununla birlikte bir tanığın ifadelerini güvenilir ya da güvenilir olmayan olarak değerlendirmek için mahkemenin yeterli uzmanlığa sahip olmadığı gerçeği kabul edilmektedir. Daha sonra bir ifadenin bir deneyim arka planı olup olmadığını kontrol etmek için savcı veya mahkeme tarafından psikolojik güvenilirlik raporu istenmektedir. Bu raporlar bilirkişi ve vaka ekibi ile birlikte yukarıda belirtilen değerlendirme kriterlerine göre hazırlanır ve mahkemeye sunulmaktadır. Bilirkişinin vardığı sonuç “bir ifadenin deneyime dayalı ve bu nedenle inandırıcı olup olmadığına” dair düzenlenen rapor çoğunlukla mahkeme tarafından kabul edilmektedir.

FRANKFURT DENETİMLİ SERBESTLİK MÜDÜRLÜĞÜ CİNSEL SUÇLAR MASASI

Frankfurt Denetimli Serbestlik Müdürlüğü farklı suç tiplerine göre 6 ana bölüme ayrılmaktadır. Bu bölümlerden biri Cinsel Suçlar Masasıdır. Bu bölümde çalışan uzman personel, cinsel suçlularla çalışabilmek için 5 modülden oluşan 12 günlük bir eğitimi 2 yıl içerisinde almak zorundadırlar. Bu eğitim, kurum dışından alanında uzman akademisyenler ve bilim adamları tarafından verilmektedir.

Bu bölümde çalışan 4 sosyal hizmet uzmanı bulunmakla beraber her uzman en fazla 30 vakanın takibini yapmaktadır. Cinsel suçlular cezaevinden tahliye edilmeden 6 ay önce cezaevi idaresi tarafından Cinsel Suçlar Masasına bilgi verilmekte ve vakanın takibi başlamaktadır.

CİNSEL SUÇ KATEGORİLERİ (ALMAN CEZA HUKUKUNA GÖRE)

- Çocuklara ve korunmaya muhtaç kişilere karşı işlenenler,
- Tecavüz,
- Reşit olmayanlar arasında cinsel davranışı teşvik etme,
- Teşhircilik,
- Toplumda tepki çekecek davranışlarda bulunma
- Çocuk pornosu bulundurma, temin etme veya yayma,
- Cinsel taciz tek başına veya grup halinde.

CİNSEL SALDIRI SUÇLARININ OLUŞUMUNDAKİ ETKENLER (FİNKELHOR KURAMI)

1) Eğilimin mevcut olması

İçsel gerilimini cinsel şiddet yoluyla azaltmaya yönelik bir eğiliminin olması. Kişinin düşünme ve öğrenme geçmişi, içinde büyüdüğü ailedeki ilişkiler ve sosyal çevresi ile açıklanabilir. Her insanda bulunan bu içsel gerilim bu kişilerde şiddet yoluyla yansıtılır. Örneğin sağlıklı bireylerde bu içsel gerilim spor, eğlence, sanat vb. yollarla rahatlatılabilir.

2) İç Ketlemelerin Aşılması

İç ketlemeler yani toplumsal (gelenekler, kanunlar) ve bireysel normlar (vicdan); alkol, madde veya zorlayıcı yaşam olaylarının (evin geçimini sağlayamama, yakınlarını kaybetme vb.) etkisi ile aşılabılır.

3) Dış Ketlemelerin Aşılması

Çevresel faktörleri manipüle etme, araştırma, tarama ve suç için uygun ortamı hazırlama (oyun odası hazırlama, çocukla güven ortamı oluşturma, duygusal açıdan muhtaç çocuklara yaklaşma).

4) Mağdurun Direncinin Kırılması

Özellikle çocuklar cinsel tacize izin vermezler. Oyunla başlayan dokunma gibi davranışlar zamanla baskı ve tehdit ile mağdura boyun eğdirmeye doğru evrilir. (Çocukların hoşuna gidecek oyuncaklar alma, şiddet görmüş çocukları tercih etme)

Bu kurama göre cinsel suç davranışının ortaya çıkması için bütün bu dört etmenin birarada bulunması gerekmektedir. Bu dört etmenden herhangi birinin bulunması suçun ortaya çıkması için yeterli değildir.

Cinsel Suçlar Masası Çalışma Şekli

- Cinsel suçları çocuk istismarı ve tecavüz olarak iki ana hatta ele alırlar.
- Tüm cinsel suçların aynı olmadığı çıkış noktası temel prensiptir.
- İlk aşama kişinin suçu neden işlediğini anlamaktır.
- Suç tekrarı riski ölçülür.
- Katılım sağlayacak kooperasyon ekibini belirlenir. (terapist, doktor, avukat vb.)
- Danışmanlık ortamı düzenlenir.
- Faile yönelik terapi yöntemleri belirlenir.

ÇOCUK İSTİSMARI (PEDOFİL) TİPLERİ

1) Sabit Saldırgan Tip

Bu kategorideki kişiler kadınlarla değil, belli bir yaş grubunda olan çocuklarla ilgilenirler. Çocuklarla güçlü iletişim ve iyi empati kurabilirler. Bu iyi iletişimin altındaki amaç çocuğun faydası değil kişinin kendi menfaatidir. Cinsel fantezileri sadece çocuklar üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu eğilim genç yaşlarda ortaya çıkmaktadır. Bu kişilerin mesleki seçimleri de (kreş, izci veya spor grupları vb.) çocuklarla ilgili alanlardır. Bu kişilerin tekrar suç işleme ihtimali çok yüksektir ve bu kişileri terapi etmek çok zordur. Pedofil takıntılar birinci derecededir; sabit ve değişmez bir biçimdedir.

2) Regresif Saldırgan Tip

Bu tipler birinci gruba göre tamamen pedofil takıntılarının etkisi altında değildirlir. Aile yaşantıları, eşleri ve partnerleri bulunmaktadır. Genellikle çocuk istismarına ailede ya da iş ortamında geçirdikleri stresli dönemlerde yönelirler. Tercihen istismarı alkol ve madde etkisi altındayken gerçekleştirirler. Sabit saldırgan tipten farklı olarak bu kişiler pedofil takıntılarını genç yaşlarda değil ilerleyen dönemlerde farkedirler. Bu kişilerin suç tekrar riski düşük olup terapi edilme ihtimalleri daha kolaydır. Bu kişilerle özellikle çalışılan ve güçlendirilmesi gereken alan stresle başa çıkma yöntemleridir.

3) Sosyopat Saldırgan Tip

Empati kurma yeteneğinden yoksun vicdani rahatsızlık duymayan kişilerdir. Agresif ve sadist davranırlar. İstismar biçimleri de şiddetle bağlantılıdır. Kendi arzu ve amaçları için çevrelerini manipüle etmekle uğraşırlar. Terapi edilmesi en zor gruptur ve bu hedef kitle için tüm çalışmalar verimsizdir. Suç tekrar riski yüksek olduğu için ilgili diğer kurumlarla (emniyet güçleri, savcılık vs.) ortak çalışmalar gerekmektedir.

4) Sosyal İlişkilerde Yetersiz Saldırgan Tip

Bu grup medeni cesareti olmayan, karşı cins ile nasıl iletişim kuracağını bilemeyen bu nedenle çocuklara yönelen, cinsel ilişkileri yok denecek kadar az, çevreleri ile ilişki kurmakta zorlanan, bedensel olarak agresif olmayan, duygusal olarak da pasif olan kişilerdir. Dolayısıyla terapi esnasında sosyal becerilerini ve manevi cesaretlerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

5) Yaşlı Pedofil Tip

Yaşlı olmaları sebebi ile karşı cins ile iletişim sağlayamayıp kendilerine yakın olan çocuklara, çoğunlukla torunlarına yönelmektedirler. Genellikle aile içindeki çocuklara yöneldikleri için cinsel istismar davranışı çok yavaş gelişmektedir. Çoğunlukla çocuklarla dedeleri arasında gerçekleşmesi sebebiyle mağdur çocuk açısından, istismarı anlamlandırmak ve sevgi davranışı ile istismar arasındaki farkı görmek zor olmaktadır. Bu durum istismarın uzun bir sürece yayılmasına sebep olmaktadır. Ancak cinsel istismar ortaya çıktığında bilhassa aile içinde gerçekleştiği için suçun tekrar riski düşüktür. Bu grupla çalışılırken ailedeki diğer bireyler de çalışmalara dahil edilmektedirler.

6) Psikotik Saldırgan Tip

Gerçeklikle bağlantıları olmayan psikolojik anlamda cezai ehliyeti bulunmayan kişilerdir. İşledikleri suçu anlama ve kavrama yeteneğine sahiplerse tedavi edilebilme ihtimalleri yüksektir. Hessen Eyaleti hukuk sistemi kapsamında bu kişiler çoğunlukla kliniklerde barındırılmaktadırlar. Denetimli Serbestliğe yönlendirilmeden önce kliniklerde en az 6 aylık bir gözlem sürecinden geçmektedirler. Klinikte barındırılan bu kişiler eğer gelişme gösterirlerse terapistler tarafından Denetimli Serbestliğe yönlendirilmektedirler. Denetimli Serbestlik bu kişilerin takibini 5 yıl boyunca yapmakla yükümlüdür. Bu 5 yıllık süreç içerisinde kişi tekrar bir suç işlerse süreç başa dönmekte ve tekrar kliniğe gönderilmektedirler. Eğer bu kişilerde suçunu anlama ve kavrama yeteneği gelişmiyorsa ömür boyu klinikte barındırılmaktadırlar.

CİNSEL TACİZ VE TACAVÜZ TİPLERİ

1) Öfkeli Tip

Bu tip tecavüzlerde kişi bilhassa öfke ve sıkıntılarını tecavüz yolu ile dile getirmektedir.

Öfkeyi dışa vurmak söz konusu olduğundan bu kişiler belli bir kurban aramamakta planlamadan, tesadüfen karşılaştığı herhangi bir mağdurdan öfkelerini cinsel yolla çıkarmaktadırlar. Cinselliği bir amaç değil öfkelerinin dışavurumunda bir araç olarak

kullanılmaktadırlar. Tecavüzde herhangi bir cinsel fantezileri bulunmamaktadır. Aynı zamanda tecavüz ederken mağdura fiziksel anlamda ciddi hasarlar vermektedirler. Eğer suçlarını kavrama ve anlama yetenekleri varsa tedavi edilmeleri mümkündür. Bu tipin görülme sıklığı %40 oranındadır.

2) İktidar Kurma Amaçlı Baskıcı Tip

Bu tecavüz tipindeki amaç cinsellik değil güçlülüğünü göstermektir. Bu kişiler öfkeli tip kategorisine göre mağdurlarını tesadüfen seçmemekte, gücünü kanıtlamak üzere sistematik olarak mağdur olabilecek kişileri aramaktadırlar. Mağdura fiziksel zarar vermek amaçları arasında yer almamakla birlikte mağdur direnç gösterirse şiddet uygulamaktadırlar. Asıl amaçları mağdur kişiyi küçük düşürmek ve aşağılamaktır. Cinsel fantezileri de mağduru aşağılamak üzerine kuruludur. Suçlarını anlama ve kavrama yetenekleri varsa tedavi edilmeleri mümkündür. Çoğunlukla bilişsel çarpıtmaları ile yüzleştirilerek suç algısı oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bu tipin görülme sıklığı %55 oranındadır.

3) Sadist-Saldırgan Tip

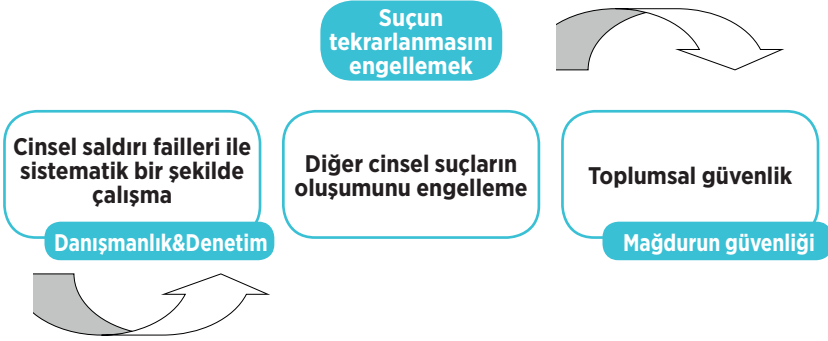
Bu tipteki kişilerin asıl amacı mağdura zarar vermektir. Suç tekrar riski ve mağdura zarar verme ihtimali en yüksek olup tedavi edilme ihtimali en düşük olan gruptur. Bu tipin görülme sıklığı %5 oranındadır.

Diğer Tip; Bu grubun istatistiksel oranları pek bilinmemektedir. Çoğunlukla “hayır” algısı olmayan grup şeklinde tanımlanmaktadır. Evlilik içerisinde veya normal gelişen bir flört içerisinde ilişki cinsel aşamaya geldiğinde erkeğin “hayır” kelimesini kabul etmemesiyle ortaya çıkan bir cinsel suç tipidir.

GÜVENLİK YÖNETİM SİSTEMİNİN AMAÇLARI (Cinsel Suç Masası)

- Cinsel Suç Masası 10 yıl önce kurulmuştur.
- Bu bölüm yalnızca cinsel suçlar grubu ile çalışmaktadır.

GÜVENLİK YÖNETİM SİSTEMİNİN ÇALIŞMA ŞEKLİ

1) Tahliye Öncesi Hazırlık

Şahıs cezaevinden tahliye olmadan 6 ay önce ceza infaz kurumu idaresi tarafından Denetimli Serbestlik Müdürlüğüne şahsın tahliyesinin yaklaştığına dair bilgi verilmektedir. Cinsel Suçlar Masası kişi tahliye edilmeden önce cezaevine giderek kişi ile iletişime geçmektedir. Çoğunlukla tahliye öncesi cezaevinde şahıs ile iki defa görüşme yapılmaktadır.

2) Gerekli Bilgilerin Talebi ve Dosya İncelemesi

Suç gözlemcisi, cezaevine gitmeden önce şahıs ile ilgili gerekli bilgileri (bilirkişi raporları, genel bilgiler) ve şahsın suç dosyasını (soruşturma dosyası) talep etmektedir.

3) Vaka Hakkında Toplantı

Bu bilgiler alındıktan sonra cinsel suç masası vaka ile ilgili bir toplantı yapmaktadır. Şahsın tahliye olduktan sonra nereye gideceği, çalışma belgelerinin olup olmadığı, ailede çocuğun bulunup bulunmadığı gibi şahsın suçuna ve sosyal yaşantısına dair geniş bir değerlendirme yapılmaktadır. Bu vaka toplantıları cinsel suç masasında çalışan suç gözlemcileri ile gerçekleştirilmektedir. Her dosya bu ekip tarafından 6 ayda bir incelenmekte olup ilk 3 ayda vaka ile ilgili risk kategorisi oluşturulmaktadır.

4) Danışmanlık ve Denetim Çalışmaları

Dosya incelendikten sonra şahısla suç odaklı görüşmeler yapılmaya başlanmaktadır. Suç odaklı görüşmelerin amacı şahsın cinsel saldırı suçu ile yüzleşmesini sağlamak ve bu suçu neden işlediğini anlamaktır.

SUÇ ODAKLI GÖRÜŞME YAPILMASI

NE ZAMAN

- Dosya İncelendikten Sonra

AMAÇ

- Cinsel Saldırı Suçuyla Yüzleşme
- Suç İşleme Nedenlerinin Belirlenmesi

TEKNİK

- Görüşme Yapmak
- Failin İşlediği Suç ile Yüzleşmesini Sağlamak

SUÇLULARDA GÖZLENEN KAÇINMA STRATEJİLERİ

- Adli hata
- Reddetme (iftira)
- Hafifletmeye çalışma
- Önemsizleştirme
- Hafıza kaybı
- Konuyu dağıtma
- Benmerkezcilik
- Samimiyet kurmaya çalışmak
- Hasta olduğunu ileri sürmek

Bu stratejiler şahsın bilinçli olarak başvurduğu yöntemlerdir. Suç odaklı görüşmelerde bu stratejilere karşı söylemler geliştirilerek kaçınma davranışı kırılmaya çalışılmaktadır.

BİLİMSEL VERİ TOPLAMLA FORMU STATIC-99

- Bu formun amacı şahsın suç tekrarı riskini değerlendirmek ve riske göre danışmanlık denetim stratejilerinin belirlenmesini sağlamaktır.
- Bu formda 10 madde yer almaktadır.
- Bu form kişinin yaşı, cinsiyeti, ilişkilerinin süresi vb gibi şahsın dosyasından alınabilecek değişmez genel bilgileri sormaktadır.
- Soruların değerlendirilmesi için STATIC-99 a özgü bir el kitapçığı bulunmaktadır.
- Her maddenin puanlanma biçimi 0-1 şeklinde olup bu formdan en fazla 10 puan alınabilmektedir.

- Alınan puanlara göre suç tekrar riski değerlendirilmektedir.
- 0-1 Puan arası suç tekrar riskinin düşük olduğu anlamına gelmektedir.
- 2-3 Puan arası suç tekrar riskinin düşük veya orta olduğu anlamına gelmektedir.
- 4-5 Puan arası suç tekrar riskinin ortalama veya yüksek olduğu anlamına gelmektedir.
- 6 + Puan arası suç tekrar riskinin çok yüksek olduğu anlamına gelmektedir.

Bu formda yer alan; şahsın 2 yıl ve üzeri ilişki yürütüp yürütmediği, mağduru tanıyıp tanımadığı gibi sorular suç tekrar riskinin değerlendirilmesinde önemli ip uçları vermektedir. Uzun süreli ilişki kurabilen kişilerin sorumluluk bilinçlerinin gelişmiş olması tekrar suç işleme ihtimallerini düşürmektedir. Aynı zamanda “24 saat kuralına” istinaden failin mağdurla tanışıklığının olmaması saldırganın tesadüfen herkese saldırabileceği ihtimalini barındırmakta ve suç tekrar riskini artırmaktadır.

STATIC - 99 (revidierte Version 2003)

Datum:

Item Nummer	Risikofaktor	Kodierungsrichtlinie		Vergabe der Risikopunkte
1	Alter des Straftäters (zum Zeitpunkt der Prognose)	25 Jahre und älter 18-24,99 Jahre		0 1
2	Beziehungsstatus- Partnerschaftliche Beziehungen, die mind. zwei Jahre andauerten	JA NEIN		0 1
3	Verurteilung beim Index-Delikt* aufgrund nicht-sexueller Gewalt	NEIN JA		0 1
4	Frühere Verurteilungen aufgrund nicht-sexueller Gewalt	NEIN JA		0 1
5	Frühere Anklagen und/oder Verurteilungen aufgrund sexuell motivierter Straftaten	Anklage Keine 1 - 2 3 - 5 6, 6+	Verurteilung Keine 1 2 - 3 4, 4+	0 1 2 3
6	Anzahl der Vorstrafen (außer derzeitiger Verurteilung[Index-Delikt*])	3 oder weniger 4 oder mehr		0 1
7	Verurteilungen aufgrund sexuell motivierter Straftaten ohne Opfer bzw. ohne körperlichen Kontakt (Exhibitionismus, obszöne Telefonanrufe, Voyeurismus...)	NEIN JA		0 1
8	Verwandtschaftliches Verhältnis zwischen Täter und Opfer	Täter und Opfer sind ... . verwandt ..... nicht verwandt		0 1
9	Bekanntheitsgrad zwischen Täter und Opfer Handelt es sich um ein fremdes Opfer (24 Std.-Regel)?	NEIN JA		0 1
10	Geschlecht des Opfers - Handelt es sich um ein männliches Opfer	NEIN JA		0 1
	Gesamtscore	Die einzelnen Risikopunkte der jeweiligen Items werden addiert		

Übertragung des Gesamtscore auf die jeweilige RISIKOKATEGORIE:

Gesamtpunkte   Kategorie

0 - 1	Niedriges Rückfallrisiko
2 - 3	Niedriges bis durchschnittliches Rückfallrisiko
4 - 5	Durchschnittliches bis Hohes Rückfallrisiko
6+	Hohes Rückfallrisiko

(* „Indexdelikt“ ist das Delikt, weswegen jemand derzeit Proband ist)

Rettenberger & Eher 2006, Verein für forensische Forschung und Weiterbildung (VFfW)

DANIŞMANLIK ve DENETİM SİSTEMİNİN BELİRLENMESİ

STATIC-99 ile elde edilen risk durumlarına göre vaka ile nasıl bir yol izleneceği belirlenmektedir. Öncelikle vaka 4 farklı risk kategorilerinden birine yerleştirilerek danışmanlık ve denetim süreci belirlenmektedir.

KATEGORİ 1

5 Puan ve üstü alan vakalar bu kategoriye yerleştirilmektedirler. Bu kategorideki kişiler ile her hafta birebir görüşmeler ve ayda bir kişisel mekanında ziyaretler yapılmaktadır.

KATEGORİ 2

5 Puan altı (2-3-4) alan kişiler bu kategoriye yerleştirilmektedirler. Bu kategorideki kişiler ile iki haftada birebir görüşmeler ve iki ayda bir kişisel mekanında ziyaretler yapılmaktadır.

KATEGORİ 3

Bu kategorideki kişiler suç tekrar riski düşük kişilerdir, bu kişilerle ayda bir birebir görüşmeler ve üç ayda bir kişisel mekanında ziyaretler yapılmaktadır.

KATEGORİ 4

Bu kategorideki kişiler suç tekrar riski düşük kişilerdir, bu kişilerle iki ayda bir birebir görüşmeler ve dört ayda bir kişisel mekanında ziyaretler yapılmaktadır.

Vakaya dair dosya ilk geldiğinde kişi birinci veya ikinci kategoriye yerleştirilmektedir. 6 ayda bir yapılan değerlendirmeler sonucu vakanın gelişimine göre kategori değişiklikleri yapılabilir. Eğer vaka yükümlülüklerini yerine getiriyorsa suç tekrar riski azalmakta, vaka üçüncü veya dördüncü kategoriye yerleştirilmektedir.

Danışmanlık ve denetim çalışmaları bireysel görüşmeler ve kişisel mekan ziyaretlerini de kapsamaktadır. Kişisel mekan ziyaretlerinin amacı hem denetim yapmak hem de vaka ile diyalog kurarak vakayı yakından gözlemlemektir. “Ev ve aile yaşantısı nasıl, çevresel şartlar ne durumda, etrafta çocuk var mı, evin fiziki

şartları ne durumda, şahıs yalnız mı yaşıyor?” gibi soruların cevapları aranmaktadır.

Kişinin işini kaybetme riskini önleme amaçlı kişisel mekan ziyaretlerine iş ortamı dahil edilmemektedir. Nasıl bir işte çalıştığı, iş ortamının suç tekrarına mahal verip vermeyeceği gibi konuların değerlendirilebilmesi için İŞKUR ile iletişim halinde çalışılmaktadırlar. Eğer şahıs çocukların yoğun olduğu bir ortamda çalışıyorsa cinsel suç masası tarafından uyarılarak işini değiştirmesi talep edilmektedir. Ancak uyarıya rağmen şahıs işini değiştirmiyorsa suç gözlemcisi mahkemeye bilgi vererek şahsın ifadesinin alınmasını sağlamaktadır. ifadenin ardından mahkeme şahsa o bölgeye gitmemesi için taahhütname imzalatılmaktadır.

Cinsel suçluların adli sicil kayıtlarında özellikle çalışamayacakları alanlar belirtilmektedir.

DANIŞMANLIK GÖREVLERİ

Danışmanlıkta şahsın sosyal yaşamını düzenlemek temele amaçtır.

- Sağlık sigortası, İşkur aracılığı ile iş bulma,
- Yabancılar için oturma izninin alınması,
- Dil problemi olanların Almanca eğitiminin sağlanması,
- Şahsın avukatı ile iletişim kurma,
- Muhtemel krizlerde suç gözlemcisi ile iletişime geçmesi yönünde bilgilendirme,
- STK' larda çalışan terapistlere yönlendirme,
- Mahkemenin belirlediği süre ve sıklıkta alması gereken terapinin takibi,
- Suç odaklı görüşmeler yapma,

VAKA ÖRNEĞİ

- Doğum Tarihi: 05.08.1966, Doğum Yeri: Kayseri
- Evli ve 4 çocuk babası, 2001 yılından beri Almanya`da yaşıyor
- İşsiz ve sınırdışı edilme riski var, geçici olarak istisnai oturma izni var
- Adli sicil kaydı: 2004 Göçmen kaçakçılığı, 2008 Dolandırıcılık, 2012 Ehliyetсіz sürüş, 2014 Tecavüz ve cezası: 3 Yıl 9 Ay hapis cezası aldı.
- İnfaz süresinde: 30 Seans terapi ve Almanca dersi almıştır

- 3 Yıl Denetim altında:
- STATIC-99: 4 Puan = Kategori 2, Kategorisi 3 (Danışmanlık sonrası yükseldiği kategori)
- Danışmanlık: Sağlık sigortası, oturma izni, muhtemel krizlerde iletişim
- Denetim: Mahkeme yükümlülükleri, ACUTE - 2007,
- Suç odaklı görüşme: Dışsallaşma eğilimi, partner ilişkisi, cinsel tabular

BİLİMSEL VERİ TOPLAMA FORMU ACUTE - 2007

ACUTE 2007, vakanın psiko-sosyal durumunun incelenmesi için kullanılan bilimsel veri toplama formudur. Bu formda 8 önemli başlık bulunmaktadır;

- Potansiyel mağdurlara erişim
- Düşmanlık tutumu
- Cinsel önyargılar
- Profesyonel desteği reddetme
- Duygusal çöküntü
- Sosyal desteğin çökmesi (Maddi ve manevi)
- Madde kullanımı
- Genel faktörler (evsizlik, psikiyatri ilaç kullanma gerekliliği)

Bu veriler dikkatle toplanarak değerlendirme yapılmaktadır. Bu form her üç veya altı ayda bir vaka toplantı protokolünde yenilenmektedir. Vaka toplantı protokolü vakaya ait bütün bilgilerin işlendiği ve yenilendiği bir değerlendirme toplantısıdır. Bu toplantıda Static 99, Acute 2007, dosya bilgileri gibi bütün bilgiler değerlendirilmektedir.

VAKA TOPLANTI PROTOKOLÜ

21.03.2016

Keine Veränderungen.

04.07.2016

Keine Veränderungen

01.08.2016 (Anlassbesprechung)

Der Pb ist in letzter Zeit gehäuft mit einer fordernden und unverschämten Art in der Dienststelle aufgetaucht und hat diverse Kollegen immer wieder um Geld angeschnorrt. Beim letzten Gespräch habe ich ihn damit konfrontiert und klar gemacht, dass er kein Geld mehr bekomme. Daraufhin wurde er ziemlich wütend und teilte mit, er werde keine Termine mehr mit mir wahrnehmen. Es sei sowieso ein Übelstand dass er in seinem Alter hierher müsse etc. Er werde nicht mehr straffällig und alles andere sei ihm egal. Ich könne dies dem Gericht ruhig so mitteilen.

21.11.2016

Der Pb hat sich inzwischen wieder beruhigt und ist im Umgang wie zuvor. Warum er so reagiert hat, kann er nicht sagen. In der Lebenssituation haben sich hingegen keine Veränderungen ergeben. Der Pb ist jeden Tag zu Fuß unterwegs und läuft diverse soziale Einrichtungen um dort günstig zu essen. Die Gesundheit ist recht stabil, lediglich die Hüfte macht derzeit etwas Probleme. Die Bemühungen um eine Krankenversicherung hat er eingestellt. Solange das Sozialamt daraus keine Sanktionen verhängt werde dies auch so bleiben.

Aktuelle Risikoeinschätzung

(Static 99, revidierte Version 2003):

nicht anwendbar

Akutmerkmale

(Hansen et al 2007):

Zugang zu potentiellen Opfern

Erläuterung:

☐

Feindseligkeit

Erläuterung:

☐

Sexuelle Voreingenommenheit

Erläuterung:

☐

Verweigerung professioneller Unterstützung

Erläuterung:

☐

Emotionaler Zusammenbruch

Erläuterung:

☐

Zusammenbruch der sozialen Unterstützung

Erläuterung:

☐

Substanzmissbrauch

Erläuterung:

☐

Allgemeine Faktoren

☐

Erläuterung:

es liegt keiner der genannten Faktoren vor

☐

Konferenzempfehlung (Interventionsmaßnahmen, Begleitung für Umstellung) :

Keine spezielle Empfehlung.

Prioritäteneinstufung:

I ☐

II ☐

III ☒

IV ☐

Kooperationspartner:

Keine

Sonstiges:

Sicherungsverwahrter

Wvl. Fallkonferenz:

21.02.2017

vorgestellt von: Peter Wagner

06.12.2017

Datum, Unterschrift

SUÇUN TEKRARLANABİLECEĞİNİN GÖSTERGELERİ

- Anti sosyal davranışlar,
- Empati eksikliği,
- Dürtü kontrol bozukluğu,
- Sorumluluk üstlenmeme,
- Fevri davranışlar,
- Alkol ve madde bağımlılığı,
- Tedaviyi (terapiyi) yarıda bırakma,

ÖZDENETİMİNİN ARTIRILMASI

- Suç ile hesaplaşma ve suçun sorumluluğunu üstlenme,
- Mağdurmuş gibi empati kurma,
- Şiddet ve şiddetin ortaya çıkması ile ilgili değerlendirme yapmak,
- Özdenetim ve dürtü kontrolünü geliştirme,
- Yapıcı iletişim yeteneğini geliştirme,
- Alkol ve madde kullanımını bırakma,
- İlaç tedavisi,
- Uyum halinde çalışma,
- Terapiyi istekli sonlandırma,
- Yükümlülükler ve talimatlara uymak,

DİĞER KURUMLARLA KOOPERASYON

- Yetkili mahkemeler
- Ceza infaz kurumları
- Savcılıklar
- Eyalet Polis İdaresi
- Polis karakolları
- Kriminal psikiyatri merkezleri
- Bağımlılık merkezleri
- Terapistler
- Sivil Toplum Kuruluşları
- Yerel Sosyal Yardım Daireleri
- Yabancılar Şubeleri ve Gençlik Daireleri
- Cinsel suç masası bu kurumlarla direkt temas halinde çalışmakta olup savcılığın vakaya dair bilgi istemesi durumunda cinsel suç masasının savcıya bilgi verme zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak bağlı oldukları mahkeme savcılığa bilgi verilmesini talep ederse vakaya dair bilgiler mahkeme aracılığı ile savcılığa gönderilmektedir.

DANIŞMANLIK ÇALIŞMALARININ ÖNEMLİ YÖNLERİ

- Risk kategorisi ilkesine göre düzenli iletişim,
- Ev ziyaretleri,
- Suç odaklı görüşme yapmak ,
- İşlenen suç ile yüzleşmeyi sağlama,
- Suçluya, mağdurmuş gibi empati kurmasını sağlamak,
- Suçun tekrarlama riskini tespit etmek,
- Terapi kurumlarına yönlendirme,
- Sivil toplum kuruluşlarına yönlendirme,

DANIŞMANLIK HİZMETİNİN İLKELERİ

Vaka ile çalışan suç gözlemcilerinin dikkat etmesi gereken ilkeler;

- Ben bu suçtan sorumlu değilim. Suçu suçun faili işledi
- Muhakeme halinde olmak
- Suçun tekrarlanması %100 engellenemez
- Değişikliklere esnek bir şekilde yaklaşmak
- Kendi çalışmalarımız hakkında değerlendirme yapmak (Örnek: Süpervizyon veya vaka toplantısı)
- Eğitimde süreklilik

CİNSEL SUÇLULARA YÖNELİK GELİŞMELER VE DAVRANIŞ DENETİMİ

Son 20 yıl içinde cinsel suçlulara yönelik yapılan çalışma ve uygulamalar hem toplumsal gelişmelerden hem de bilimsel kanıtlardan dolayı köklü bir değişimden geçmiştir.

TOPLUMSAL GELİŞMELER

- Son yıllarda cinsel suçlar toplumun dikkatini çekerek bu sorun alanında hassasiyetini arttırdı.
- Neden olarak kamuoyuna yansıyan bilhassa spekülasyon bazı olayları göstermek mümkündür.
- Örnek-1 Hamburg şehrinde bir kadına tecavüz ettiği için 20 yıl cezaevinde yatan kişi tahliye olduktan sonra suç duyurusunda bulunan kadın, iftira ettiğini açıklamıştır.
- Örnek-2 Freiburg şehrinde 8 yaşındaki erkek çocuğunu pedofillere para karşılığı satan anne ve üvey baba yargılanmıştır.

Buna benzer olaylar hem siyaseti hem de alanda çalışan kurumları görev başına çağırmıştır. Bu ortamda olaya bakış açısı da değişmiştir. Bütün cinsel suçlular aynı kategoride olmadığından her cinsel suçlu ayrı ayrı bireysel olarak dikkate alınmıştır. Bu gelişmeler sonucunda politika ve alanda çalışan kurumlar beklentilere cevap vermek için çözüm bulmaya çalışmıştır. Bu hedef kitleye verilen hizmet gözden geçirilerek daha da yoğunlaştırılmış, kişi ve islenen suç“ bazındaki bireysel durum dikkate alınmıştır.

CİNSEL SUÇLARIN BİLİMSEL OLARAK ELE ALINMA SÜRECİ

- Yetmişli yıllarda yaygın bir şekilde her cinsel suçlu tedavi edilir“ bakış açısı, nispeten geçerliliğini yitirmiştir.
- Seksenli ve doksanlı yıllarda bir nevi yeni arayış içine girilmiş ve aynı zamanda no future“ (karanlık gelecek) anlayışı kendisini ön plana çıkarmıştır.
- Bunların harmanlanması sonunda her bir cinsel suçlu islediği suç bazında bireysel olarak değerlendirmek“ gerekliliği ortaya çıkmıştır.
- Tedavi yöntemleri bilimsel kanıta dayandırılmıştır.
- Dinamik risk ve ihtiyaç belirtisi gelişmiştir.
- Risk düzeylerine göre tedavi yöntemleri belirlenmiştir.
- Suç işleme eğilimleri bazında değerlendirmeye alınmıştır.
- Yoğunluk kişinin düşünce semasına, sosyal becerilere ve otokontrol yeteneğine kaydırılmıştır.
- Davranış denetimi ve güçlü yönlerin güçlendirilmesi denenmiştir.
- Cinsel suçlu, eğitim programı ve uygulayıcı personelin uyumluluğunun önemliliği ortaya çıkmıştır.
- Duygusal iletişim geliştirilmiştir.
- Programa uyumluluk yoğunluk kazanmıştır.

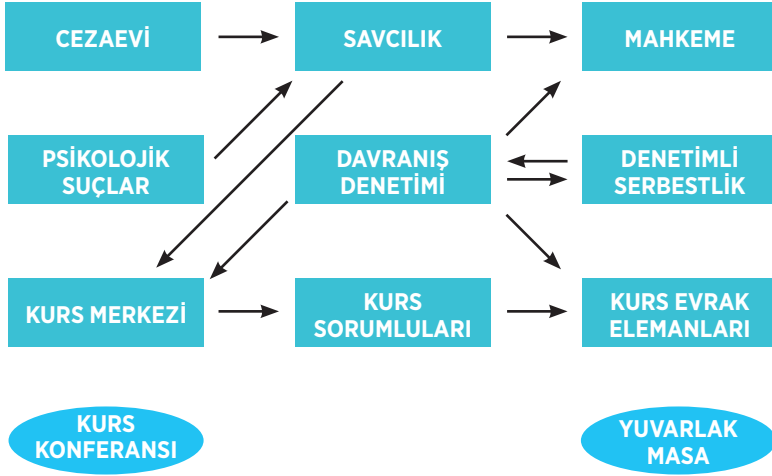
TEDAVİ YÖNTEMLERİNİN HEDEFLERİ

- Yöntemlerin temel hedefi cinsel suçluların tekrar suç işlemeleri riskini aşağı çekmek,
- Davranış gelişmesini (ağır suçluların tahliyeden sonra gelişmelerinin takibi) yakın takibe almak,
- Tahliye edilen cinsel suçlulara yönelik farkındalık yaratmak ve buna göre tedavi yöntemlerini geliştirmek,

Bu bağlamda her eyalette farklı yöntemler geliştirilmiş, Aşağı Saksonya’da KURS programı geliştirilmiş, (Konzeption Zum Umgang Mit Rückfallgeffahrdeten Sexualstraftatern-tekrar suç işleme riski olanlara yönelik çalışma yöntemi)

Bavyera eyaletinde ise **Sosyal terapi** yöntemleri geliştirilmiştir.

KURS-PROGRAMI KATILIMCI GRAFİĞİ

KURS PROGRAMININ İÇERİKLERİ

KURS-Programı A, B, C diye üç kategoride oluşmaktadır.

1) A Kategorisi - Akut tekrar suç işleme tehlikesi oluşturanlar :

- Kişinin daha önce islediği suçun ağırlığı ve iyileşme ihtimali olup olmadığı,
- Kişinin madde bağımlısı olup olmadığı,
- Kişinin tedaviye düzenli katılıp katılmadığı,
- Kişinin aile ve çevresi ile olan ilişkileri,
- Kişinin düzenli bir işinin olup olmadığı ve iş performansı,

Bu kriterler bazında bakıldığında, kişinin tekrar suç işleme ihtimalinin mümkün olup olmadığı belirlenmektedir.

2) Kategori B - latent (gizli) tekrar suç işleme

Kişinin daha önce islediği ağır suç bazında bakıldığında tekrar suç işlemesi tahmin edilebilir.

Eğer ki kişisel risk değerlendirmesi bu bakışı doğruluyorsa, bu durumda kişinin suç işleme tekrarının yüksek olma ihtimali üzerinde durulur.

3) Kategori C – Davranış Denetimi (DD) kontrolünde bulunan cinsel suçlular

A ve B kategorisine alınmayanlar dışındaki Davranış Denetimi yükümlüleri bu kategoriye girer. Bu kişiler mahkemenin verdiği karara göre DS (denetimli serbestlik) ve DD kontrolüne alınırlar, çünkü bu kişilerin durumları iyileşme konusunda netlik kazanmamıştır.

KURS UYGULAMASI

Denetimli Serbestlik

A ve B kategorisine girenlere bilhassa eğitim almış ve deneyimli DS çalışanları ilgilenmektedir. İlk 6 ayda vaka ile yoğun çalışılmaktadır. Yani ortalama haftada bir bireysel görüşme yapılmaktadır. Böylelikle kişi daha etkin kontrol edilmiştir olmaktadır. Tahliye edildikten 8 hafta sonra mahkemeye kişinin durumu ile ilgili rapor sunulmaktadır.

A ve B kategorisine girenler ile çalışmada sorunlar ortaya çıkınca derhal Davranış Denetimi birimi haberdar edilmektedir.

Örnek:

- Bir görüşmeye keyfi olarak gelmiyorsa,
- Görüşmelerde şiddete yönelik fanteziler açıklıyorsa,
- Alkol veya madde kullanıyorsa ,
- Üçüncü kişilere zarar verme ihtimali varsa,
- Verilen taahhütlere muhalif davranıyorsa,

kişi Davranış Denetimi ile ele alınarak, terapiye yönlendirme, madde danışmanlığına müracaat etme, yatılı klinik tedavisi için durumu değerlendirilmektedir. Üçüncü kişiye zarar verme söz konusu ise, KURS evrak memurları bu durumdan haberdar edilmesi gerekmektedir. Bu durumda kişiye özgü bilgilerin saklı tutulması prensibi dikkate alınmaktadır.

Yuvarlak Masa

Verilen Yardımların koordine edilmesi için Yuvarlak Masa önemli görevler üstlenmektedir. Yuvarlak masada verilen destekler ve sorunlar görüşülmektedir. Katılımcıları polis teşkilatından, DS'den, DD'den, ve gerek duyulduğu takdirde diğer kurumlardan oluşmaktadır. (STK gibi)

KURS RİSK YÖNETİMİ

KURS risk yöntemini uygulamak için 3 kadro vardır. Bu kadrolar 6 uzman ile risk yönetimi, danışma metotları ve sosyal çalışma alanında yarım gün çalışmaktadırlar.

A ve B kategorisine girenler ile çalışanlar forensik psikiyatri konusunda özel eğitim almışlardır. Aynı zamanda A ve B kategorisindeki vakalar ile çalışan uzmanla KURS Konferansına bildiri sunarlar, çünkü eyalet bazında çalıştıkları için geniş bir kitle ile tecrübe edinmektedirler.

KURS HİZMET İÇİ EĞİTİM/ İLERİ EĞİTİM

- Eyaletlerin geliştirdiği konseptleri uygulamak için yeni kadrolar açıldı. Örneğin Aşağı Saksonyada 15 kadro, Bavyera'da 20 kadro, Hamburg'da 6 kadro, Hessen'de 23 kadro gibi)
- Bu uzmanların işlerinin nitelikli yapabilmeleri için daha yoğun ve ileri eğitime ihtiyaçları vardır.
- Gelecekteki çalışmalar için bilimsel bir değerlendirme düşünülmektedir.

FÖRDERUNG DER BEWAHRUNGSHİLFE İN HESSEN E.V. (CİNSEL SUÇLULURA TERAPİ VEREN SİVİL TOPLUM KURULUŞU)

1954 yılında Denetimli Serbestliğin faillere yönelik daha yoğun çalışması sebebi ile ortaya çıkan bir STK'dır. Hessen Eyaletinde çalışan diğer STK'lara eğitim ve proje konusunda destek sağlamaktadır. Aynı zamanda kamu yararına da çalışmaktadırlar. Bu çalışmalar ile hükümlüler ve gönüllü çalışan kişiler arasında koordinasyonu sağlamaktadırlar. Yılda iki kez denetimli serbestlik alanında çalışan kurumlara konferans düzenlemektedirler ve bununla birlikte yetişkin eğitimi alanında şiddetsiz sorun çözme yöntemlerini öğretmektedirler. Bu kuruluşu asıl amacı cinsel suç alanında hükümlü olan kişilere yönelik terapi hizmeti sağlamasıdır.

Kuruluş tarafından cinsel suçtan hükümlü olan kişilerin terapi görmeleri için iki şart vardır.

- 1) Kişilerin denetimli serbestlik tarafından yönlendirilmesi
- 2) Cinsel suç işlemiş olması

Hakim tarafından cinsel suç işleyen kişiye terapi görme yükümlülüğü verilmiş olabilir. Bu kişiler; gönüllü veya dirençli bir şekilde terapiye gelmektedirler.

Kuruluşun amacı cinsel suç odaklı terapi yöntemlerini uygulayarak tekrar suç işleme ihtimalini en aza indirmek ve riskleri ortadan kaldırmaktır. Kuruma gelmeleri zor olan (uzaklık, maddi imkansızlık) kişiler oturdukları semtte anlaşıma yapılan terapistlere yönlendirilirler. Kurum dışında yönlendirme yapılan terapistlerin

de mutlaka cinsel suç konusunda eğitim almış olmaları ve bu alanda uzman olmaları gerekmektedir. Ağır suçlu olan kişiler ise kuruluştaki terapi görmesi sağlanmaktadır.

Kişilerin terapi esnasındaki süreçlerine genel olarak bakıldığında;

- Eğer kişi suçunu inkar ediyorsa, bu suçu ya zihninden silmiştir ya utangaçtır ya da sosyal çevresinde yaşacağı baskıdan dolayı kişinin suçunu inkar ettiği düşünülmektedir.
- Eğer kişi suçunu hem inkar edip hem de tekrarlıyorsa kişinin beyanları terapist tarafından yargılanmaz, doğru olarak kabul edilir. Terapiler sırasında olumsuz durumlar ortaya çıkması durumunda anlık müdahale edilerek risk değerlendirmesi yapılır.
- Terapide motive olmayan kişiler için;
  - 1) Düşük motivasyon sebepleri
  - 2) Sosyal-kültürel çevre
  - 3) Kişisel özellikleri vb. noktalar değerlendirilir.
- Kişilerin motivasyonlarını yükseltmek amacıyla terapilerde herhangi bir yere rapor verilmediği beyan edilmekte ve kişiler suçunu kabul etmesi konusunda baskı altına alınmamaktadır.
- Eğer kişi motive değilse (seansa geç gelmesi, anlamsız konuşması) dosya denetimli serbestliğe gönderilmekte ya da bu konuda mahkeme bilgilendirilmektedir.

SUÇ ODAKLI GÖRÜŞMENİN TERAPİ BASAMAKLARI

- Davranış ve sistemik terapi yöntemleri uygulanmakta olup suç odaklı çalışılmaktadır,

- Risk faktörlerinin, kişilerin suç tekrarlama riskinin ortaya çıkarılmasında Static 99, Level Service Inventory gibi testler uygulanmaktadır,
- Eğer kişilerde klinik çalışma gerekiyorsa bu kişiler diğer kliniklere yönlendirilmektedir,
- Evlilik yaşamı, ilişki süresi, çocukluk dönemi, çocuklara bugünkü yaklaşımı, cinsellik anlayışı (cinsellik bir sorun mu bir strateji mi?), cinsel yaşamı (cinsellik ile başarı ya da başarısızlıkları), öfke kontrol durumu, suç geçmişi gibi konular Stable Form ile ölçülmektedir. Bu form Static 99 un tersine açık uçlu sorular ile belli konular derinlemesine incelenmektedir. Dolayısıyla da terapilere hangi noktalarda devam edileceği de belirlenmektedir.
- Denetimli Serbestlik sürecinin bitmesi durumunda terapi sonlandırılabilirdiği gibi mahkeme kararı ile de direkt olarak terapi süresi belirlenebilmektedir,

Kuruluştaki 200 kişi bulunmak ile birlikte 50 kişi merkezde 150 kişi ise kuruluş dışında cinsel suç çalışması yapan birimlere yönlendirilmiştir. Kuruluşun ödeneği Hessen Eyaletinden sağlanmaktadır. Kuruluşun bu hizmeti, ücret ödemekte sıkıntı yaşayanlara yönelik yapılan terapi çalışmasıdır.

MANNERZENTRUM (ERKEK SORULARI MERKEZİ)

Bu kurum, tek başına çalışan özgür bir Sivil Toplum Kuruluşudur. Erkek soruları üzerine odaklanmış ve yalnızca erkekler ile çalışan Hessen Eyaletindeki tek Sivil Toplum Kuruluşudur. Denetimli Serbestlik veya adalet birimleri ile direkt çalışmalar yapmamaktadırlar. Bu terapi merkezinde 3 terapist çalışmakta ve yıllık ortalama 329 kişi başvuru yapmaktadır. Günlük en fazla 3-4 terapi yapılmakta ayrıca kurumun Cinsel Suçlular ile (% 40), şiddet ve insana zarar verenler ile (%46), yaşam danışmanlığı(%15) çalışma oranına sahiptir.

Bu kurumda adli birimlerden yönlendirmeler mevcut olmasına rağmen adli birimler ile birebir çalışmalar yapılmamaktadır. Mahkemeler, savcılar ve avukatlar aracılığı ile vakaya dair bilgi veya rapor istendiğinde erkek soruları merkezinin gizlilik ilkesine bağlı olarak bu kurumlara bilgi verme zorunluluğu bulunmamaktadır. Çoğunluk ile bireysel başvurular olmakla birlikte polis teşkilatları, savcılık cinsel suç masaları ve cezaevleri tarafından merkezin çalışmaları, adres ve iletişim bilgileri konusunda yönlendirmeler yapılmaktadır.

Mannerzentrum (Erkek Soruları Merkezi)'nin Çalıştığı Hedef Kitle;

- Cinsel istismarda bulunan erkekler (hem mağdur hem de fail)
- Çocuk Pornografisini internette indirenler,
- Cinsel suç işlemiş gençler,

- Henüz suç işlememiş ancak suç işleme potansiyeli olan bireyler (pedofil eğilimi olanlar)

Mannerzentrum (Erkek Soruları Merkezi)'nin Amaçları;

- Cinsel dürtüleri nasıl kontrol edecekleri hakkında bilgilendirme,
- Danışanın sosyal becerilerini güçlendirme,
- Danışanın özgüven kazanmasını sağlama,
- Suç odaklı çalışarak gerçekler ile yüzleştirme,
- Danışanın mağdur ile empati kurmasını sağlama,

Terapistlerin Özellikleri:

- Hem mağdur hem de fail ile çalışabilecek bilgi birikimine sahip olmak (başvuranların ortalama %15-20'si hem mağdur hem de fail olmaktadır),
- Cinsel suç ile nasıl çalışması gerektiği konusunda eğitim almış olmak,
- Düzenli olarak süpervizyon almak,
- Terapistlerin de terapi sürecinden geçme zorunluluğu olmak,

Bu merkezde çalışan terapistlerin kullandıkları terapi yöntemleri farklılık göstermektedir. Çoğunlukla psikanalitik yöntem kullanılmakla beraber sistemik, gestalt ve davranışçı terapi yöntemleri de kullanılmaktadır.

Polis teşkilatında cinsel suçlar konusunda yapılan çalışmalarda; sosyal danışmanlık sistemiyle sorun yaşayan göçmenlerle (mağdur yada fail) polis teşkilatı arasında köprü görevi görerek danışmanlık yapılmaktadır.

II. BÖLÜME İLİŞKİN ÖNERİ VE DEĞERLENDİRMELER

1- Cinsel dokunulmazlık suçundan hüküm alanların risk düzeylerini değerlendirdiğimiz (ARDEF) Araştırma ve Değerlendirme Formunu destekleyecek, cinsel suç profilinin tanımlanmasında ve analizinde kullanabileceğimiz, yürütücü işlevlerin değerlendirilmesi amacıyla kullanılacak ölçme araçlarının oluşturulması ya da başka ülkelerde kullanılmakta olan başarılı ölçme araçlarının “AB Erasmus+ K2” programı kapsamında iyi uygulama transferi ile ülkemiz gerçeklerine uyarlanarak kazandırılması. (Örn: 1003- Öncelikli Alanlar AR-GE Projeleri Destekleme Programı kapsamında, “Çocuğa Yönelik İstismar Kapsamındaki Suçlardan Hüküm Giymiş Kişilerde Ödüle Duyarlılığın ve Yürütücü İşlevlerin Değerlendirmesi” TÜBİTAK başvurmuzda (halen değerlendirme sürecinde); İstanbul 5 Küp Planlama Testi ile kişinin planlama becerisini ölçmek, Gözlerden Zihin Okuma Testi ile empati becerisini ölçmek, Pot Kırmayı Fark Etme Testi ile iç sosyal uygunluğu gözetme becerisini ölçmek, Stroop Testi ile kişinin çeldirici etki altında alışılmış davranış eğilimini ölçmek, İowa Kumar Testi ile karar verme becerisini ölçmek, Göz İzleme Cihazı ile resimler gösterip göz hareketlerinden tepkilerinin değerlendirilmesi ve bu sayede kişinin çocuğa yönelik suçunun gerçek bir pedofilik eylem olup olmadığına ilişkin fikir edinerek, kişinin denetim sürecini sağlıklı bir şekilde planlayarak suçun tekrarını önlemek toplumu ve mağduru korumak amaçlanmaktadır.)

2- Eğitim ve iyileştirme çalışmalarında kullanmak üzere yapılandırılmış suç odaklı müdahale programları oluşturmak ya da başka ülkelerde kullanılmakta olan başarılı müdahale programlarını “AB Erasmus+ K2” programı kapsamında iyi uygulama transferi ile ülke gerçeklerine uyarlayarak kazandırmak.

3- Suçlarla mücadelede profesyonelleşerek etkin sonuçlar almak için suçluluk alanlarını bölümlere ayırmak, bu alanda çalışacak uzmanların alan ile ilgili eğitimler alarak kendilerini geliştirmeleri ve dolayısıyla ihtisaslaşmalarını sağlamak.

4- Cinsel suçlarla mücadele alanında çalışacak uzmanların cinsel suçlar ve suçlularla yapılacak çalışmalar için yapılandırılmış eğitim almalarını sağlamak.

5- Uzmanların yaşadıkları mesleki zorlanma, vaka farklılıkları ve vaka sorunları vb. gibi durumlarda danışmanlık alabilmeleri için süpervizörlük sisteminin oluşturulması, uzmanlara da rehberlik desteğinin sağlanması.

6- Bu alanda çalışacak uzmanların vakaları tek tek değerlendirecekleri, vaka toplantı sisteminin oluşturulması,

7- Cinsel dokunulmazlık suçundan hüküm alanların rehabilitasyonunda olumlu sonuçlar alabilmek, toplumu ve mağduru koruyabilmek için emniyet müdürlüğü, sağlık il müdürlüğü, aile ve sosyal politikalar müdürlüğü, milli eğitim müdürlüğü gibi ilgili kurumlarla birlikte etkin çalışmalar (vaka bazlı toplantılar) yapabilmek için ortak çalışma masası oluşturmak.

8- Cinsel dokunulmazlık suçundan hüküm alanların risk düzeyleri düşük olanlar ile birlikte suçunu kabul etmiş ve iletişime açık olan orta düzeydekilerin denetimli serbestlik müdürlüklerinde eğitim iyileştirme ve denetim programlarına tabi tutulması, ayrıca orta, yüksek ve çok yüksek olanların denetimli serbestlik sürecinde terapi almaları için sevk edilmesi. (sağlık il müdürlüğü yada üniversite hastaneleri bünyesindeki psikiyatrist, psikolog tarafından terapiye alınmaları)

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Bock, Stefan, 2018 (2010) , Niedersächsisches Justizministerium, Sexualstraftäter mit Konzept
- Dr. Claudia Groß, Therapie von Sexual- und Gewaltstraftätern . Stationär – Sozialtherapeutische Abteilung für Sexualstraftäter JVA Armborg, 2018
- England Ministry of Justice A Process Study of the Horizon Programme, Analytical Summary 2019, (İngiltere Adalet Bakanlığı Horizon Müdahale Programının Süreç Çalışması, Analitik Özeti 2019)
- <http://www.prisonreformtrust.org.uk/Portals/0/Documents/sex%20offender%20information%20booklet.pdf>
- https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/769540/process-study-horizon-programme.pdf
- https://ecsa.lucyfaithfull.org/sites/default/files/attachments/thames_valley_sex_offender_programme.pdf
- Information Booklet for People on Licence for A Sex Offence 2017.
- İngiltere 20 Kasım 2003 tarihli Cinsel Suçlar Kanunu (Sexual Offences Act 2003)
- Koch-Arzberger, C. u.a. 2010, Rückfallquote bei Sexualstraftätern in Hessen
- Lösel, F. & Schmucker, M. (2005). The Effectiveness of Treatment for Sexual Offenders: A Comprehensive Meta-Analysis. Journal of Experimental Criminology 1: 117–146
- Prison Reform Trust (Cezaevi Reform Vakfı) Londra, Information Booklet for People on Licence for a Sex Offence (Cinsel Suç Lisansı Olan Kişiler için Bilgi Kitapçığı), October 2017
- Robertiello G. & Terry K.J, Can We profile Sex Offenders? A Review of Sex Offender Typologies, Aggression and Violent Behavior 12 (2007) 508–518, Available online 20 February 2007, Available online at www.sciencedirect.com
- Schaffer, M., Jeglic, E.,L., College, J. J., Moster, A. (2010). An International Quarterly Cognitive-Behavioral Therapy in the Treatment and Management of Sex Offenders. Journal of Cognitive Psyc-hotherapy, vol 24, No 2
- Soziale Dienste der Justiz beim Landgericht Frankfurt Sicherheitsmanagement I, Özkan Yıldırım Sunumu, (Bewährungshilfe beim Landgericht Frankfurt Herr Yildirim/Herr Nixdorf)
- Stinson, J.D.& Becker, J. V. (2013). Treating Sex Offenders: An Evidence-Based Manual. The Guilford Press.
- Thames Valley Sew Offender Programme UK.
- Thames Valley Sex Offender Programme UK, (Thames Valley Cinsel Suçlular Programı) https://ecsa.lucyfaithfull.org/sites/default/files/attachments/thames_valley_sex_offender_programme.pdf
- The Criminal Justice Act (1991)
- The Sex Offender Act (1997)
- The Criminal Justice and Court Service Act (2000)
- The Sex Offender Act (2003)
- The Criminal Justice Act (2003)
- The Crime Justice Act. (2007)
- Wilkinson, K. & Pows, B. (2019). A Process Study of the Horizon Programme. MoJ Analytical Summary 2019
- Yates, P. M. (2013). Treatment of Sexual Offenders: Research, Best Practices, and Emerging Models. International Journal of Behavioral Consultation and Therapy, vol. 8, No. 3-4

ANTALYA DENETİMLİ SERBESTLİK MÜDÜRLÜĞÜ

Eski Adliye Sarayı, Meltem Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Yan Yolu
07010 Muratpaşa/ANTALYA

Tel : 0 242 237 95 60

Faks No : 0 242 237 94 37

E-Posta : dsm.antalya@adalet.gov.tr

Erasmus+